

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské prezenční studium

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Hedvika Sochůrková

Český rozhlas v letech 1993 - 2003

Praha 2014

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Vlastimil Ježek

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full-Time Studies

2010 – 2013

BACHLEOR THESIS

Hedvika Sochůrková

Czech radio between years 1993 - 2003

Prague 2014

The Diploma Thesis Work Supervisor:

Mgr. Vlastimil Ježek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Hedvika Sochůrková

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Vlastimilu Ježkovi za připomínky, které uvedl v posudku mé předchozí bakalářské práce, a které mi pomohly k vypracování nového, ucelenějšího textu.

Další poděkování patří Mgr. Petře Kovandové za odbornou korekturu, Bc. Kateřině Lustigové za dohled nad prací a Evě Sochůrkové za celkovou pomoc při psaní této bakalářské práce.

Anotace

Tématem této bakalářské práce jsou principy a fungování veřejnoprávní kulturní instituce - Českého rozhlasu, jehož hlavním posláním je služba veřejnosti. V úvodu jsou zmiňovány základní pojmy z oblasti audio médií, vývoj rádiového přijímače a vysílání v tehdejší Československu i ve světě. Další kapitoly se potom věnují přímo Českému rozhlasu. Nejdříve popisují ucelený pohled na rozhlas jako takový a další složky s ním související, v dalších kapitolách se práce zabývá Českým rozhlasem v konkrétním desetiletí 1993 – 2003. Závěr bakalářské práce je věnován nástupu soukromých rozhlasových vysílatelů a s tím souvisejících událostí. Poslední kapitola se věnuje rozhlasovým poplatkům a regulaci reklamy.

Klíčové pojmy

Český rozhlas, ČRo - Praha, ČRo – Vltava, ČTK, Frekvence 1, historie, koncesionářské poplatky, právo, Radiožurnál, Rádio Alfa, regulace reklamy, rozhlasové poplatky, soukromá rádia, Svobodná Evropa

Annotation

The topic of this thesis are the principles and functioning of a public cultural institution - Český rozhlas, whose main mission is public service. The introduction mentions the basic concepts of audio media, development of radio receivers and broadcast in Czechoslovakia and abroad. Other chapters then focus directly on Český rozhlas. First, I describe a holistic view of radio itself and other components related to it, in other chapters the thesis deals with Český rozhlas in a particular decade from 1993 to 2003. The last chapter deals with the radio license fee and advertising regulation, which is of course also related to the decade in which the bachelor thesis is focused.

Key words

Czech Radio, Czech Radio - Prague, Czech Radio - Vltava, ČTK, Free Europe, Frequency 1, history, licenses, law, private radio, Radiožurnál, Radio Alfa, regulation of advertising, license fees

Obsah

ÚVOD	- 9 -
1 VYSVĚTLENÍ A VYMEZENÍ POJMU ROZHLAS	- 11 -
HISTORICKÁ FAKTA O VZNIKU RÁDIA	- 11 -
DĚJINY ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ VE SVĚTĚ	- 12 -
DĚJINY ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ V ČESKOSLOVENSKU	- 12 -
VEŘEJNOPRÁVNÍ VYSÍLÁNÍ V ČR	- 13 -
PŘEHLED ROZHLASOVÝCH FORMÁTŮ	- 14 -
<i>Formáty mluveného slova</i>	- 14 -
<i>Smíšené formáty</i>	- 15 -
2 ČESKÝ ROZHLAS	- 17 -
CELOPLOŠNÉ STANICE	- 17 -
DIGITÁLNÍ STANICE	- 18 -
ZAHRANIČNÍ VYSÍLÁNÍ ČESKÉHO ROZHLASU	- 19 -
SOUBORY, SKUPINY, ORCHESTRY	- 19 -
RADA ČESKÉHO ROZHLASU	- 21 -
DOZORČÍ KOMISE	- 21 -
MODEL VYSÍLÁNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY	- 21 -
3 ČESKÝ ROZHLAS V PRVNÍCH LETECH SVÉ EXISTENCE	- 23 -
3.1 RADIOJOURNAL	- 23 -
<i>První hlasatelé</i>	- 23 -
<i>První hlasatel Radiojournalu – Adolf Dobrovolný</i>	- 24 -
<i>Problémy s vysíláním</i>	- 25 -
<i>Programová struktura v počátcích</i>	- 26 -
<i>ČTK zasahuje do zpravodajství</i>	- 27 -
4 ČESKÝ ROZHLAS V LETECH 1993 – 2003	- 29 -
4.1 ROK 1993	- 29 -
<i>Charakteristika jednotlivých vysílacích okruhů</i>	- 30 -
<i>Stanice Radiožurnál</i>	- 30 -
<i>Stanice Praha</i>	- 30 -
<i>Stanice Vltava</i>	- 31 -
4.2 ROK 1994	- 31 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 32 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 32 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 33 -
4.3 ROK 1995	- 33 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 34 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 34 -
<i>ČRo – Vltava</i>	- 35 -
<i>ČRo 6 – Svobodná Evropa</i>	- 35 -
4.4 ROK 1996	- 36 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 36 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 37 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 37 -
<i>ČRo 6 – Svobodná Evropa</i>	- 38 -
4.5 ROK 1997	- 39 -
<i>ČRo 1 - RADIOŽURNÁL</i>	- 39 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 39 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 40 -
<i>ČRo 6 – Svobodná Evropa</i>	- 40 -

4.6 ROK 1998	- 41 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 41 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 41 -
<i>ČRo 3 - Vltava</i>	- 42 -
4.7 ROK 1999	- 42 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 42 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 43 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 43 -
<i>ČRo 6 – Rádio Svobodná Evropa</i>	- 44 -
4.8 ROK 2000	- 44 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 44 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 45 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 45 -
<i>ČRo 6 – Rádio Svobodná Evropa</i>	- 46 -
4.9 ROK 2001	- 46 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 46 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 47 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 47 -
<i>ČRo 6 – Svobodná Evropa</i>	- 48 -
4.10 ROK 2002	- 48 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 49 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 49 -
<i>ČRo 6 – Svobodná Evropa</i>	- 50 -
4.11 ROK 2003	- 51 -
<i>ČRo 1 – Radiožurnál</i>	- 51 -
<i>ČRo 2 – Praha</i>	- 51 -
<i>ČRo 3 – Vltava</i>	- 52 -
<i>ČRo 6</i>	- 52 -
5 KONCESIONÁŘSKÉ POPLATKY A REGULACE REKLAMNÍHO VYSÍLÁNÍ ČESKÉHO ROZHLASU	- 53 -
5.1 ROZHLASOVÉ POPLATKY	- 53 -
5.2 REGULACE REKLAMNÍHO VYSÍLÁNÍ ČESKÉHO ROZHLASU	- 55 -
6 SOUKROMÍ ROZHLASOVÍ VYSILATELÉ	- 57 -
6.1 RÁDIO ALFA	- 57 -
6.2 FREKVENCE 1.....	- 58 -
6.3 RÁDIO ECHO	- 60 -
ZÁVĚR.....	- 60 -
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	- 63 -

ÚVOD

Český rozhlas, jako veřejnoprávní médium, je povinen plnit sliby, ke kterým se zavázal, a které jsou ze zákona dané. Sloužit veřejnému zájmu, přispívat k demokracii, odrážet její názory. Vysílání nesmí být jednostranné, prostor k vyjádření musí mít vždy všechny zúčastněné strany. I pro to má Český rozhlas a Česká televize stále velkou důvěru u občanů České republiky. Je zde jakýsi pocit důvěry, ať už jí vyvolává zákon nebo bohatá historie obou médií. Pozornost je samozřejmě kladena i na všeobecný přístup k programům veřejnoprávních médií. Signál a pokrytí musí být vždy to nejlepší a samozřejmě stanice nesmí být kódované, to znamená volně přístupné celému obyvatelstvu.

Český rozhlas má v naší zemi dlouholetou tradici. Od prvního vysílání až po dnešní den se neustále vyvíjel. Byl u všech důležitých událostí naší země. V dobách minulých byl pro občany tím nejdůležitějším médiem a často se na něj obraceli. Ani po rozvoji televizního vysílání neztratil svou sílu veřejnoprávního média. Ovšem prací psaných na téma Českého rozhlasu je stále minimum.

Tato bakalářská práce se bude snažit obsáhnout jedno z nejdůležitějších období pro Český rozhlas, potažmo veřejnoprávní média. V letech 1993 – 2003 se utvářely zákony, které upřesňovaly možnosti vysílání, vysvětlovaly a konkretizovaly duální systém vysílání v České republice. Díky tomuto začal masivní příliv privátního sektoru rozhlasových vysílatelů a tak se Český rozhlas začal potýkat i s určitou konkurencí.

V prvních kapitolách této bakalářské práce jsou popsány základní pojmy týkající se vzniku rozhlasového vysílání v Československu i ve světě, upřesnění základních pojmů spjatých s veřejnoprávním vysíláním. Taktéž jsou zde stručně uvedené informace o Českém rozhlase, o tom, jak dnes vypadají jednotlivé stanice, jak se prezentují

posluchačům. Cílem těchto kapitol je, aby se čtenář této práce seznámil s Českým rozhlasem.

Kapitola třetí ukazuje pak Český rozhlas v jeho začátcích, kdy první vysílání probíhalo ve stanu na Kbelském letišti za velmi improvizovaných podmínek.

Další kapitoly se již věnují událostem, které souvisejí s desetiletím, na které je tato bakalářská práce zaměřena. Poměrně obsáhlou kapitolou je mapování celoplošných stanic rozhlasu. Rok po roku jsou tak uváděny reálie, které má rozhlas za sebou. Po celkovém přečtení tak lze získat ucelený pohled na problematiku, která je poměrně dosti rozsáhlá.

Poslední kapitoly se pak soustředí na příchod privátních sektorů a jakýsi možný konkurenční boj, který rozhlas zažíval po prvním roce fungování stanice Frekvence 1, kdy doháněla poslechovost Radiožurnálu. Dále je pak práce věnována upřesnění koncesionářských poplatků, sjednocení všech informací o zákonech a také popisuje, proč a jak vlastně v Českém rozhlasu muselo dojít k regulaci reklamy.

Bakalářská práce tak nabízí ucelený a věcný pohled na Český rozhlas, jako na veřejnoprávní médium a nejen to. Vysvětluje i situaci na poli politickém, které s rozhlasem úzce souvisí.

Bakalářská práce získává informace k tomuto tématu především z dostupné literatury, ale také z osobních rad a poznatků zainteresovaných osob. Především čerpá z titulů Českého rozhlasu. Největším zdrojem je kniha Od mikrofonu k posluchačům, která mapuje 80 let fungování rozhlasu. Neméně důležitými prameny pak jsou Ročenky Českého rozhlasu. Ty obsahují důležité informace, popisující fungování rozhlasu po jednotlivých stanicích a další podrobnosti ke každému roku, počínaje rokem 1994, kdy Ročenky začaly vycházet.

1 VYSVĚTLENÍ A VYMEZENÍ POJMU ROZHLAS

Rozhlas je zvukové médium. Jde o telekomunikační zařízení určené pro přenos zvuku. Přenos je vždy jednosměrný, to znamená, že k nám přichází zvuk z přístroje, ale my na něj nemůžeme odpovídat. Funguje na principu vysokofrekvenčních rádiových vln a pro příjem zvuku z rozhlasu je nutností vlastnit přístroj neboli rádio. V dnešní době se rozhlasové vysílání přijímá i přes internet. Rozhlasu to tak otevírá další možnosti a pomáhá se držet na špici v oblíbenosti médií. Rádio bylo první médium dostupné všem a tak se hned několik vědců a konstruktérů snažilo o to, aby se opravdu rozšířilo celé veřejnosti.

Historická fakta o vzniku rádia

- *1861 – J. P. Reis – Přístroj, který byl velice podobný skutečnému telefonu, přišel na myšlenku telefonu*
- *1876 – A. G. Bell – Telegrafické přenášení řeči na vzdálenost nejvýše 10 Km*
- *1878 – T. A. Edison – Indukční cívka*
- *1878 – New Heaven (USA) – První veřejná telefonní síť na světě*
- *1886 – H. Hertz – Bezdrátový telegraf (první zapříčinění vzniku rozhlasu)*
- *1895 – Petrohrad zasedání Ruské fyzikálně chemické společnosti – první aparát, který přijímal signály na vzdálenost několika kilometrů*
- *1897 – spojení za použití vysílací a přijímací antény mezi dvěma loděmi*
- *1901 – bezdrátové spojení mezi Evropou a Amerikou¹*

¹ Filmová, rozhlasová a televizní tvorba pro II. a III. ročník SPŠF. Státní pedagogické nakladatelství Praha 1983, s. 20 -22

Dějiny rozhlasového vysílání ve světě

V roce 1903 bylo poprvé vyzkoušeno radiotelefonické vysílání. Tehdy dánský vynálezce Valdemar Poulsen a americký vynálezce Reginald A. Fessenden zkusili odvysílat pár slov. Větší úspěch ale měl o pár let později Reginald A. Fessen sám, kdy se konečně podařilo vysílání hudby i mluveného slova ze stanice Brant Rock, Massachusetts. Vysílání bylo považováno za vznik rozhlasu jako média pro veřejnost.²

„V roce 1910 byl úspěšně proveden první rozhlasový přenos (z Metropolitní opery v New Yorku), spojený se jménem amerického vynálezce Lee de Foresta (1873 – 1961). Pravidelné rozhlasové vysílání pro veřejnost však zahájila jako první na světě až americká KDKA Westinghousovy společnosti v East Pittsburgu 2. listopadu 1920 (vyhlášení výsledků prezidentských voleb). V Evropě spadají první pokusy s rozhlasovým vysíláním do období těsně před 1. světovou válkou (např. Německo: firma C. Lorenz AG 1913, Rakousko – Uhersko: Vysoká škola technická v Praze 1913). Pravidelné rozhlasové vysílání pro veřejnost však bylo zahájeno až po válce – nejprve v Anglii začíná vysílat v listopadu 1922 British Broadcastin Corporation a vzápětí v Čechách Radiojournal – 18. května 1923.“³

Dějiny rozhlasového vysílání v Československu

Roku 1919 bylo na pražském Petříně poprvé vyzkoušeno vysílání mluveného slova a hudby. Mohlo se tak uskutečnit hlavně díky vojenskému vysílači. První pravidelné rozhlasové vysílání v Československu proběhlo v roce 1923. Podrobnostem tohoto vysílání se bude bakalářská práce věnovat v jiné kapitole. Dalším zlomovým rokem byl rok 1925, kdy byla odvysílána opera Bedřicha Smetany – Dvě vdovy. Záznam představení byl pořízen v Národním divadle. Roku 1926 se odehrál první přímý rozhlasový přenos v Evropě, z fotbalového utkání v kopané (Slavia vs. Hungaria, Praha – Letná).⁴

² OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vydání Praha: Libri, 2007, 263 str. ISBN 978-807-2772-667, s. 12

³ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vydání Praha: Libri, 2007, 263 str. ISBN 978-807-2772-667, s. 12

⁴ KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan HALADA. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. vyd. V Praze: Karolinum, 2003, 461 s. ISBN 80-246-0632-1, s. 9 - 23

Veřejnoprávní vysílání v ČR

Česká televize a Český rozhlas jsou provozovateli vysílání ze zákona, se specifickými úkoly veřejné služby. Obě tato média jsou nezávislá na státu, nezískávají od něj žádné příspěvky, a tak je činnost financována pouze díky rozhlasovým a televizním poplatkům, které je každý občan, vlastníci rádio či televizi, povinen platit. Další příjmy pocházejí z podnikatelské činnosti jednotlivých subjektů. Mezi tyto hlavní příjmy se řadí především prodej reklamního času, výtěžky z autorských práv nebo příjmy z pronájmu techniky, studií či ateliérů a i samotných zaměstnanců.

„Česká televize a Český rozhlas poskytují službu veřejnosti tvorbou a šířením televizních resp. rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb.“⁵

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání v ČR

Je jedinou řídicí institucí v České republice, v oblasti vysílání a dalších služeb na vyžádání. *„Rada pro rozhlasové a televizní vysílání byla zřízena zákonem č. 231/2001 Sb. jako správní úřad, který vykonává státní správu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a převzatého vysílání, dohlíží na zachování a rozvoj plurality programové nabídky a informací v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a převzatého vysílání, dbá na jeho obsahovou nezávislost a plní další úkoly stanovené právními předpisy. Zákonem č. 132/2010 Sb. byla působnost Rady rozšířena i na tyto služby.“*

Do působnosti Rady mj. patří:

- *udělování, změny a odnímání licencí k provozování rozhlasového a televizního vysílání,*
- *vydávání, změny a zrušování rozhodnutí o registraci k provozování převzatého vysílání,*

⁵ Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=357>

- *vedení evidence provozovatelů vysílání a převzatého vysílání,*
- *monitorování vysílání a ukládání sankcí podle zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání,*
- *vedení Evidence poskytovatelů audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání,*
- *ukládání sankcí podle zákona č.132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání,*
- *monitorování obsahu audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.*

*Radu tvoří 13 členů, které jmenuje a odvolává předseda vlády na návrh Poslanecké sněmovny, a to neprodleně po obdržení návrhu. Funkční období člena Rady je 6 let.*⁶

Přehled rozhlasových formátů

Tato část bude představovat rozhlasové formáty, ať už mluveného slova nebo hudby. Je velmi důležité toto dělení znát. Znalosti by měli mít především programoví zaměstnanci rádií. Díky tomuto mohou kontrolovat své posluchače, a aby tak měli jednotný mustr, podle čeho popřípadě měnit programové složení stanice, nebo jak poznat příliv a odliv posluchačů rádia.

Formáty mluveného slova

- **News/Talk:** je formát, který řadí na první místo zpravodajský proud v ranním a odpoledním prime time a mluvené slovo v ostatních časech. Mimo vysílací špičku se do programu zařazovala různá talk show nebo diskuzní pořady, do kterých se zapojovali i posluchači. Talk stanice tohoto formátu jsou časté v USA, v Evropě se příliš neujaly.
- **All News:** vysílá zejména zpravodajské relace a příspěvky s informacemi o důležitých událostech vysílaných v pravidelných časech. Tento formát je podobný News/Talk, nicméně se více zaměřuje na mladší posluchače.

⁶ <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/rada-pro-rozhlasove-a-televizni-vysilani-515/>

- **All Talk:** prioritou tohoto formátu jsou diskuzní pořady a talk show. Většina pořadů je založena na přímém kontaktu s posluchači.

Smíšené formáty

- **Variety:** jde o nejběžnější (všeobecný) formát. Zaměřuje se hlavně na zábavu, lehčí formy publicistiky a na oboustrannou komunikaci s posluchači. U tohoto formátu se cílová skupina neurčuje podle věku publika, ale spíše podle jeho zájmů.
- **All Format:** ve vysílání se střídají bloky hudební, zpravodajské, zábavní a reklamní. Tento formát je druhý nejběžnější a mezi posluchači vcelku oblíbený.
- **Full Service:** tento formát klade důraz především na podávání informací, ačkoliv obsahuje všechny klasické prvky rozhlasového vysílání. Občas bývá přirovnáván k výše zmiňovanému formátu News/Talk.⁷
- **CHR (Contemporary Hit Radio):** toto je typ formátu určen především pro mladé publikum (14– 20 let). Vybíraná hudba je jen povětšinou starší jednoho roku, skladby se hrají nepřetržitě a takřka chybí mluvené slovo. V České republice například tento formát nemá velké zastoupení. Samozřejmě, že některé stanice takto vysílají (například stanice s taneční hudbou), ty ale posluchači mohou naladit jen na internetu. Oproti tomu v USA jsou nejrůznější varianty tohoto formátu neustále doplňovány o nová zaměření a těší se velké oblibě u posluchačů. Formát se pak může dělit na podformáty: active rock (tvrdý rock z 90. let), urban (rap, hiphop a černošská taneční hudba) alternative a další.
- **AOR (Adult Oriented Rock/Album Oriented Rock):** stanice vysílající tento formát se orientuje na exkluzivní rockové trendy a netypické skladby. Cílovou skupinou by měli být posluchači do 30 let. V České republice se formát AOR snažilo hrát kupříkladu Rádio 1. Úzce související s AOR jsou také formáty **New Rock** zaměřující se na novou kytarovou hudbu nebo zajímavější trendy na taneční scéně, **AAA (Adult Alternative/Triple A)** pro starší posluchače

⁷ HANKUSOVÁ, Veronika. Vývoj výzkumu rozhlasových posluchačů: v Československu a v České republice. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, str. 16

alternativní scény kombinující nové trendy s klasickým rockem nebo **Alternative Urban** sledující moderní taneční případně rapové trendy.

- **AC (Adult Contemporary):** v Evropě se tento formát těší velké oblibě. Cílovou skupinou jsou posluchači mezi 20 – 45 lety. Formát vysílání mixuje starší a novější skladby tak, aby vyhovovaly širšímu věkovému rozpětí posluchačů.

Formát AC se dá také samozřejmě šířit na další formáty:

- **Hot AC:** publikum by mělo být zhruba do 30 let. Vysílá se 50% a více nové hudby. Pokud se pouští starší skladby, neměly by být více než 15 let staré.
- **Modern AC:** zde je věková skupina zaměřena na posluchače mezi 25 – 35 lety. Více se již hrají starší písně, hlavně ty velmi oblíbené v hitparádách v minulosti. Občas se ale samozřejmě objeví i aktuální písně.
- **Gold AC:** novinky zařazuje jen výjimečně nebo vůbec, vysílání mívá pomalejší tempo a je zacílený na nejstarší AC publikum).
- **Mainstream Rock:** je vcelku podobný formátu Mainstream AC a v poslední době také splývá s AAA. Cílovou skupinou jsou pak posluchači ve věkovém rozmezí 30 – 50 let.
- **Classic Rock:** byl velmi oblíbený hlavně v 70. a 80. letech. Prezentoval především velké osobnosti a kapely světového rocku. Původně byl formát zaměřován na posluchače mezi 20 – 30 lety. Nyní jej ale poslouchají spíše starší fanouškové a to protože formát zestárl spolu s primárním publikem.
- **Classic Country:** formát zaměřený, jak již název napovídá, především na country hudbu. České country stanice se ovšem silně blíží formátu Schlager Radio kvůli velkému zastoupení hudby z domácí produkce.
- **EL (Easy Listening/Beautiful Music):** jedná se především o hraní hudby, která bude vždy moderní, tzv. evergreenů. Okrajově se vysílá také instrumentální hudba.
- **Classic:** formát se orientuje pouze na vážnou hudbu.⁸

⁸ HANKUSOVÁ, Veronika. *Vývoj výzkumu rozhlasových posluchačů: v Československu a v České republice*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, str. 16 - 17

2 ČESKÝ ROZHLAS

Český rozhlas patří mezi tzv. veřejnoprávní média. Do této skupiny dále spadá i Česká televize a Česká tisková kancelář. „*Média veřejné služby jsou ve vyspělých zemích považována za součást moderní společnosti. Úkoly médií veřejné služby jsou koncipovány na základě principu universality, tj. jednoho celkového poslání vůči celé společnosti určené k uspokojování individuálních zájmů. Za situace, kdy se trh poskytovatelů rychle fragmentuje, silné veřejnoprávní médium slouží jako referenční bod a prostředek sebeidentifikace pro občany celého státu. Za tím účelem se odvozuje legitimita potřeby držet krok s technologickým pokrokem.*“⁹

Český rozhlas se dělí na několik stanic a to celoplošných, regionálních, digitálních a internetových streamů. Na objednávku státu také rozhlas vysílá do zahraničí a to přes stanici Rádio Praha.

Celoplošné stanice

- **Český rozhlas Radiožurnál:** jde o moderní zpravodajsko-publicistickou stanici, příjemnou k poslechu všem cílovým skupinám. Ve svém vysílání se soustřeďuje na okamžité a rychlé zpravodajství, které se prolíná celým dnem a má přednost před jakýmkoliv naplánovaným programem. 24 hodin denně nabízí rychlý, kvalitní a komplexní informační servis o událostech doma i v zahraničí.¹⁰
- **Český rozhlas Dvojka:** se vyznačuje interaktivitou s posluchači. Jejich názory a připomínky jsou vysílány živě, přímo v daných pořadech. Za mikrofonem můžete, kromě slavných osobností, slyšet odborníky z řad lékařů, spisovatelů, herců, univerzitních profesorů a dalších veřejně aktivních osob. Kromě tohoto je

⁹ *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/verejnopravni-vysilani-81273/>

¹⁰ *Český rozhlas* [online]. [cit. 2013-11-22]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/_zprava/cro-1-radiozurnal--784156

Dvojka jediná celoplošná stanice v České republice vysílající i pořady pro děti.¹¹

- **Český rozhlas Vltava:** je kulturní stanicí. Zabývá se kulturou v nejširším slova smyslu: vysílá, natáčí a pořádá koncerty klasické a jazzové hudby, vytváří rozhlasové hry, dokumenty a četby, informuje o všem, co se v Česku, v kultuře a literatuře, děje. Nezabývá se jen profesionální sférou, právě naopak. Posлуhači mají stále větší zájem i o amatérské kulturní spolky. Nově jsou do vysílání zařazeny také programy mapující světovou hudbu a alternativní hudební scénu.¹²
- **Český rozhlas Plus:** je analyticko-publicistická stanice, zaměřená nejen na komentování politických událostí, ale zejména na přibližování vzniku, vývoje a života občanů České republiky i evropských zemí. Vysílá tedy pořady zaměřené na kulturu, ekonomiku, historické události, náboženský život, ekologii a rozhovory se zajímavými lidmi. Do svého vysílání opět interaktivně zapojuje své posluchače a to i například přes sociální sítě. Stanice vznikla teprve v březnu 2013. Srovnatelná je tak například s programem České televize ČT24.¹³

Digitální stanice

- **Radio Wave:** se sama nazývá jakou stanicí pro mladě smýšlející posluchače. Nachází novou hudbu a samozřejmě sleduje aktuální kulturní a společenské dění. Určitou zajímavostí jsou hudební pořady uváděné těmi, kteří se v tom daném žánru pohybují. Celkový výběr hudby závisí na názoru redaktorů stanice, nikoliv na tom, jak si písně stojí na hudebním žebříčku.¹⁴
- **Rádio Junior:** tato stanice, jak již název napovídá, je primárně určená pro děti.

¹¹ Český rozhlas Dvojka. *Dvojka* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/dvojka/ostanici/>

¹² Český rozhlas - Vltava. *O stanici/Vltava* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/>

¹³ Český rozhlas - Plus. *O stanici/Plus* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

¹⁴ Český rozhlas - Radio Wave. *O stanici* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/ostanici/_zprava/781919

Její programová struktura se skládá z pohádek, písniček, rozhovorů se zajímavými lidmi, zpráviček či soutěží. Stanice také začala vysílat v březnu 2013.¹⁵

- **Stanice D-dur:** vysílání této stanice probíhá 24 hodin denně a je určeno pro posluchače, kteří mají v oblibě vážnou hudbu.¹⁶
- **Stanice Jazz:** stejně jako předchozí stanice i tato vysílá nepřetržitě, ale ovšem jiný hudební formát a to Jazz. Program pečlivě připravují redaktori stanice Českého rozhlasu Vltava a mapuje hudební formát od jeho počátku až po moderní počiny.

Zahranichní vysílání Českého rozhlasu

- **Radio Praha:** vysílá do zahraničí nejdůležitější informace o České republice. Především se zaměřuje na politiku, ekonomiku a kulturu. Samozřejmě sděluje i aktuální dění. Posluchači toto vysílání mohou přijímat jak na klasickém rádiu, tak samozřejmě již i přes internet.¹⁷

Kromě vysílání si rozhlas zakládá u na dalších činnostech svého působení. Zde budou uvedena oddělení, která nejsou tolik medializována, nicméně pro své fanoušky jsou důležitým přínosem. Jsou to soubory, skupiny a orchestry:

Soubory, skupiny, orchestry

- **Symfonický orchestr Českého rozhlasu:** vznikl již roku 1926 a jeho počátky jsou spojeny s vysíláním Radiojournalu. SOČR patří k předním a zároveň nejstarším orchestrům v republice. Své fanoušky má tedy nejen u nás, ale především i ve světě. Zájezdy, někdy i na několik měsíců a pozdější ohlasy

¹⁵ Český rozhlas - Rádio Junior. *O stanici/Rádio Junior* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.radiojunior.cz/o-stanici-radio-junior>

¹⁶ Český rozhlas - D-Dur. *O stanici/D-Dur* [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici>

¹⁷ Radio Praha. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/static/historie-radia-praha>

jsou jasným důkazem.¹⁸

- **Big Band Českého rozhlasu:** orchestr Big Band Gustava Bromy se zaměřuje především na jazzovou ale i popovou hudbu. Spolupracoval s největšími hvězdami a pro své fanoušky se stále snaží připravovat něco nového.
- **Brněnský rozhlasový orchestr lidových nástrojů:** BROLN vznikl za účelem interpretovat lidové písně a lidovou instrumentální hudbu na profesionální úrovni, ale v jejich klasické podobě.¹⁹
- **Swingový orchestr Václava Hlaváče:** vznikl při Českém rozhlasu až v roce 2004. Zaměřuje se především na jazzovou a swingovou hudbu při koncertních představeních. Doprovází české hudební ikony při jejich vystoupeních a vystupuje na dalších kulturních akcích, jako jsou plesy a další společenské akce.²⁰
- **Dismanův rozhlasový dětský soubor:** jedná se o dramatický soubor působící pod Českým rozhlasem. Vychovává děti v oblasti divadla, ale i hudby. Ročně uvádí několik premiér pro veřejnost, kde amatérští herci předvádí svou práci.
- **Dětský pěvecký sbor Českého rozhlasu:** dětský sbor patří mezi nejstarší rozhlasová tělesa. Za celou dobu svého fungování se těší velké oblibě. Děti se zde učí základní znalosti hudby jako umění číst z not, naučit se tónům a rytmu. Také se podporuje přirozené vystupování před veřejností a to hlavně díky několika desítkám koncertů za rok. Díky tomuto sboru máme několik hudebních umělců, například Jaroslava Uhlíře či Jiřího Korna.

¹⁸ SOČR. *O SOČRu/O orchestru* [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/socr/orchestr/zprava/o-socru--897966>

¹⁹ Brněnský orchestr lidových nástrojů Českého rozhlasu. [online]. [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/broln/orchestr>

²⁰ Rozhlasový swingový orchestr Václava Hlaváče. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/cb/orchestr>

Rada Českého rozhlasu

„Orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti Českého rozhlasu je Rada Českého rozhlasu (dále jen "Rada"). Rada má devět členů. Členy Rady volí a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (dále jen "Poslanecká sněmovna") tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy.“²¹

Do kompetencí rady patří například: jmenovat a odvolávat generálního ředitele, schvalovat rozpočet Českého rozhlasu, dohlížet na plnění úkolů veřejné služby, zřizovat dozorčí komisi.

Dozorčí komise

„Dozorčí komise je poradním orgánem Rady ve věcech kontroly hospodaření Českého rozhlasu. Jejím úkolem je sledovat, zda jsou účelně a hospodárně využívány finanční prostředky a majetek Českého rozhlasu. Dozorčí komise je povinna upozorňovat Radu na zjištěné nedostatky a předkládat jí návrhy na jejich odstranění. Dozorčí komise má 5 členů, kteří jsou voleni a odvoláváni Radou. Členství v dozorčí komisi je veřejnou funkcí.“²² Komise pracuje na základě zadání Rady a zároveň má svůj vlastní plán kontrolní činnosti. Pravidelně podává Radě písemné zprávy o svém fungování a to každé čtvrtletí. Členové rady jsou povinni o výsledcích své práce zachovávat mlčenlivost jak po celou dobu svého působení v Radě, tak i po něm.

Model vysílání veřejné služby

„Veřejné vysílání, zdůvodněné akceptovaným veřejným zájmem, zajišťují obvykle veřejné společnosti (podniky), které mají v různých zemích různou podobu. Veřejné podniky mají určité shodné rysy se státními institucemi: oba slouží veřejným zájmům,

²¹ Digitální média. Úplné znění zákona o Českém rozhlase [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/_zprava/158850

²² Digitální média. Úplné znění zákona o Českém rozhlase [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/_zprava/158850

uspokojují veřejné potřeby. Na straně, druhé se však odlišují. Zatímco státní instituce financované z výnosu daní, poskytují služby veřejnosti jako nedělitelnému celku, často bezplatně (patří mezi ne např. armáda, policie, veřejné školství, apod.), pak u veřejných podniků lze jejich služby či zboží rozdělit na konkrétní dělitelné prvky sloužící konkrétním jedincům, kteří za ně často platí i poplatky (např. pošta, železnice, elektrárny, plynárny, apod.). Veřejný podnik má tudíž své vlastní příjmy a svůj majetek, se kterými může podle okolností samostatně hospodařit, může mít i formu obchodních společností.

Základní charakteristiky veřejnoprávní instituce, zřízené za účelem poskytování služeb veřejného zájmu, které soukromý sektor není schopen na komerčním ziskovém základě zjistiť, jsou zhruba stejné. Taková instituce je:

- ustanovena právní normou,
- která vymezuje předmět činnosti dané instituce,
- specifikuje způsob jejího financování,
- stanovuje mechanismus veřejné kontroly její činnosti.

Detaily tohoto uspořádání se případ od případu, stát od státu mohou lišit, nicméně hlavní rozdíly mezi veřejným a soukromým sektorem vysílání jsou přibližně stejné.²³

²³ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 21

3 ČESKÝ ROZHLAS V PRVNÍCH LETECH SVÉ EXISTENCE

Bakalářská práce se v této části bude zaměřovat na velmi důležitou historii Českého, dříve Československého rozhlasu. Popsány budou opravdu rané začátky vysílání, také programová struktura a další vývoj.

3.1 Radiojournal

„Vznikl 7. června 1923 jako soukromá společnost s názvem „Radiojournal, společnost s r. o.“²⁴ První dostupné vysílání proběhlo v roce 1923, konkrétně 18. května. Vysílání začalo v 20:15 a trvalo přesně hodinu. První věta, kterou posluchači měli možnost zaslechnout, zněla: „Halo, halo, zde vysílací stanice Radiojournalu ve Kbelích u Prahy.“²⁵ v blízkosti Kbelského letiště ve vypůjčeném stanu. Jak se dalo očekávat, první vysílání neproběhlo zrovna profesionálně. Tou dobou velmi silně přšelo a tak kousek, od stanu, kde se vysílalo, již nebylo slyšet vůbec nic. Posluchači, tak kromě úvodní řeči, slyšeli jen šumění přenosu a velmi vzdáleně hudbu a zpěv. Díky Miloši Čtrnáctému, Eduardu Svobodovi a Ladislavu Šourkovi mohlo být vysílání, v tehdejší Československé republice, zahájeno. Dva roky po té ještě Radiojournal vysílal ve Kbelích, bohužel, ale toto místo nebylo vhodné, zejména kvůli dopravní dostupnosti pro účinkující, ale také nedostatečným prostorům a velmi chabé konstrukci celého „studia“.

První hlasatelé

Vysílání v rádiu se takzvaně ohlašovalo a odhlašovalo. Na začátku se tedy hlasatel ohlásil, uvedl celý program a pak se s posluchači rozloučil – odhlásil. Program

²⁴ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 21

²⁵ Záznam z prvního vysílání Radiojournalu, převzato ze zvukové stopy, *Český rozhlas* [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506

pokračoval již bez zásahu hlasatele. Na začátku tyto kroky uskutečňovali technici Vlach a Jandl, později stenotypistka Tučková. Až v lednu roku 1924 vstoupil do Radiojournalu Adolf Dobrovolný, který se stal naším prvním profesionálním rozhlasovým hlasatelem. Pojetí programu se tak díky němu změnilo. Od ledna dalšího roku byl definitivně zaměstnán jako stálý pracovník.²⁶ Brzy bylo ale zapotřebí více hlasatelů a tak Radiojournal hledal mezi divadelními herci. Hlasatelství byla v té době velká neznámá, nikdo nebyl tímto směrem veden, učen, či nějak připravován a tak bylo nejlepší zabrousit do divadelních řad, kde měli herci s veřejnou mluvou, velké zkušenosti. Díky tomuto tak hlasatelství stouplo na vyšší úroveň, víceméně srovnatelnou s tou dnešní.

První hlasatel Radiojournalu – Adolf Dobrovolný

„Od roku 1888 herec a později i divadelní režisér, v letech 1924 – 1931 první profesionální hlasatel, recitátor a průvodcem programem Radiojournalu, v letech 1931 – 1934 pracoval v programovém provozu. Kromě hlasatelské profese účinkoval v prvních literárních pořadech rozhlasu, které sám vybíral a připravoval. Uváděl přímé přenosy z koncertů, divadel a ze slavnostních událostí. Podílel se také na prvním sportovním přenosu, když v roce 1924 líčil do mikrofonu podle telefonického popisu z místa utkání průběh boxerského zápasu (tento přenos je některými rozhlasovými teoretiky považován za první sportovní reportáž). Své hlasatelské působení v Radiojournalu zahájil přednesem Sládkovi básně Rodná mluva.“²⁷

Díky svému pohotovému projevu dokázal upoutat mnoho posluchačů. Kromě toho, že profesionálně uváděl následující program, dokázal rychle reagovat na různé výpadky, technické chyby nebo pauzami mezi programy. Prostor využil k recitaci svých oblíbených básní, četl ukázky z knih a velmi často byly na pokračování. Využíval také znalosti z hereckého prostředí, ve kterém se pohyboval.

²⁶ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 26

²⁷ BĚHAL, Rostislav. *Kdo je kdo v sedmdesátileté historii Českého rozhlasu*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, [1996]. 288 s. ISBN 80-238-0493-6, str. 60 - 61

„Adolf Dobrovolný byl v historii Československého rozhlasu první komplexní rozhlasová osobnost, pohotový improvizátor, který dovedl nerozpačitě a zajímavě vyplnit pauzu z jakýchkoliv důvodů vzniklou, ve vhodnou chvíli vytáhl z kapsy dopisy prvních posluchačů, přečetl pár vět, odpověděl na dotazy, poslal pozdravy. Byl kromě toho první rozhlasový pracovník s pevnou vírou v neomezenou moc mluveného slova, nejjistějšího základu budoucí rozhlasové síly a tím i první tvůrce, který se již v roce 1924 nejlépe přiblížil odpovědi na otázku ještě nevyslovenou, co je specifické rozhlasové a kde asi hledat onu později tak často diskutovanou rozhlasovost: nacházel ji v kontaktu s posluchačem.“²⁸

Problémy s vysíláním

Vše co je nové a neprobádané se musí potýkat s problémy. Nebylo tomu jinak ani v případě Radiojournalu. Problémy byly především technického rázu, například v prostorách, ze kterých se vysílalo: dva stany na Kbelském letišti byly skutečně nedostačující. Podobně na tom byla i další technika, jako třeba mikrofony, do kterých se mělo hovořit. Místo nich byly používány klasické telefonní mikrofony, které byly pro provoz absolutně nevhodné. Dalším velkým problémem bylo špatné pokrytí rádiového signálu. Díky všemu uvedenému se museli zakladatelé potýkat i s nezájmem posluchačů, kteří si raději hudbu poslechli v koncertní síni a stejně tak s nezájmem účinkujících, kteří raději vystupovali před živými diváky.

Rozhlasové hudební vysílání bylo přijímáno v odborných kruzích se značnou lhostejností a nepochopením, jak o tom svědčí například příznačná recenze v Lidových novinách ze sklonku roku 1923: *„Poslouchali jsme a měli jsme více radosti než požitku: radost z vynálezu vůbec a radost z toho, že celý svět naslouchá současnému českému umění. Rádiových koncertů a přednášek, obvyklých v Americe a zaváděných ve Francii, nelze hodnotit umělecky. Posloucháte-li takový orchestr, klavír či housle, nebo lidský hlas, vysílaný na sta kilometrů radiofonicky, popřáváte si asi takové zábavy, jako byste*

²⁸ BĚHAL, Rostislav. *Kdo je kdo v sedmdesátileté historii Českého rozhlasu*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, [1996]. 288 s. ISBN 80-238-0493-6, str. 60 - 61

*poslouchali vzdálený gramofon. (...) Jako měl kdysi gramofon, mají nyní i rádiové koncerty jen zájem senzace, novoty. Zajímáme se o ně a divíme se vzdálenosti, z níž hlasu nasloucháme. Zveličujeme si tak svůj požitek ze slyšeného, jenž, i když je nejjasnější a ničím z ovzduší nerušen, je přeci jen pochybný.*²⁹

Větším problémem byly také samotné přístroje, které představovaly pro některé občany velkou finanční položku. Radiojournal se jim tak snažil přiblížit kupříkladu veřejnými vysíláními. Na Václavském náměstí byl v okně vrátnice tiskařského družstva nainstalován velký reproduktor, který přenášel vysílání. Mezi obyvateli Prahy to vzbuzovalo velký zájem a nadšení, mnohdy i kvůli přenosu zastavovaly tramvaje, aby nerušily. Z tohoto pokusu se pak stalo pravidelné nedělní vysílání, které bylo vítáno, jak občany, tak i kritikou. Ta se postupně začala pozitivně vyjadřovat ke zlepšení kvality přenosů.

Programová struktura v počátcích

Původním záměrem tvůrců Radiojournalu bylo vysílání zpráv a hudba měla být jen jakýmsi nedůležitým doplňkem. V té době si nedokázali představit, že by rozhlas mohl být i vlastním tvůrcem, brán byl tedy pouze jako prostředník mezi tiskovou agenturou a posluchači. Tento záměr byl a je celkem pochopitelný, vzhledem k technickým možnostem.

Paradoxně, oproti očekávání tvůrců, byly velmi oblíbené hudební programy. Rádio se tedy snažilo, pro posluchače, získávat atraktivní hosty a co nejrychleji zlepšovat techniku. Mezi prvními účinkujícími byli hudebníci orchestru kina Sanssouci; první zpěvačka, Růžena Topinková, byla členkou hudebního odboru Osvětového svazu. Po roce 1924 se do složení programu dostaly tzv. Tematické hudební večery. Často byly spojovány s nějakou důležitou hudební událostí, třeba při úmrtí slavného skladatele, při

²⁹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 40

výročí skladby, atd. Tyto večery byly doplňovány odbornými přednáškami. Díky příchodu prvního stálého kapelníka A. M. Nademlejnského se počet večerů zvýšil na tři až pět v měsíci. A tak 16. listopadu 1924 mohlo být poprvé posluchačům prezentováno, ze studia v klavírním provedení, celé představení Prodané nevěsty.

Do hudebních programů byly postupně zařazovány i zpravodajské relace. Nebyly ale ani zdaleka podobné těm dnešním, profesionálním. Jednalo se především o denní povětrnostní zprávy a sportovní oznámení. V září roku 1923 byly do vysílání také zařazeny burzovní zprávy. Záměrem bylo vzbudit zájem o rozhlas zejména v podnikatelských a obchodních kruzích a Radiojournal postupně rozšířil frekvenci jejich vysílání až na pět relací denně.

Literární zastoupení v programové struktuře představovaly především recitace, literární ukázky, či pohádky. Neplánované ukázky Dobrovolného nakonec vstoupily do pevné části programu.³⁰ K hudebním večerům se později přidaly i dramatické večery, při kterých vystupovali herci z vinohradského divadla. Vedoucí programů se snažili vybírat jen jednodušší úryvky z her, které nepotřebovaly moc úprav, nejvíce tyto požadavky splňovaly dialogy. Bohužel se ale činohra příliš neosvědčila a tak divadelní vysílání stejně směřovala k operám.

ČTK zasahuje do zpravodajství

Radiojournal a Česká tisková kancelář se roku 1924 dohodli na spolupráci při tvorbě zpráv. Nejprve se telefonicky oznamovaly zprávy, které měly být vysílány, dokonce se oznamovaly i během vysílání, ale časem byl tento způsob příliš zdoluhavý a tak se vysílalo přímo ze sídla ČTK. Hlasateli tedy byli obyčejní zaměstnanci, bez valných zkušeností s hlasovým projevem a vystupováním. Kvůli tomu byly také zpravodajské relace stále neoblíbené a velmi často se ocitaly pod palbou kritiky.

³⁰ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 41

Rádio nebo rozhlas

Rokem 1924 byl také rádiu přidělen nový, sympatičtější a hlavně více češtině podobný, název. Až do této doby se pojem rádio objevoval ve všech možných spojeních. Radiojournal však chtěl, aby byl název více český, více příjemný.

„S novým jménem přišel až redaktor Národních listů J. D. Richard, který nový název vytvořil na základě původního anglického označení „broadcasting“. Ve svém článku v Národních listech své tvrzení obhájil slovy, že broadcasting značí v češtině rozhození, rozsévání. Stanice tak hudbu skutečně rozhlásí všem.“³¹

³¹ JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003, 667 s. ISBN 80-867-6200-9, str. 41

4 ČESKÝ ROZHLAS V LETECH 1993 – 2003

Tato kapitola se bude snažit čtenáři přiblížit Český rozhlas v uvedeném desetiletí. Přináší ucelený pohled na fungování rozhlasu a celoplošných stanic. Nejdříve se jednalo o tři stanice a to Český rozhlas 1 – Radiožurnál, Český rozhlas 2 – Praha, Český rozhlas 3 – Vltava. Počínaje rokem 1995 se přidalo Rádio Svobodná Evropa. V jednotlivých kapitolách práce popisuje společenské a kulturní změny, na které rozhlas vždy velmi pružně reagoval.

4.1 Rok 1993

Jiří Mejstřík byl od roku 1991 ředitelem, později generálním ředitelem, Českého rozhlasu. V břenu roku 1993 ale oznámil, že se na svou funkci chystá rezignovat a to především ze dvou důvodů. První důvod byl zdravotní. Druhým důvodem bylo usnesení Rady Českého rozhlasu o obsazení všech funkcí až po splnění oficiálního konkurzu. Pan Mejstřík ale tuto funkci popisovanou cestou nezískal a tak se rozhodl odstoupit: „*Od některých členů Rady jsem slyšel výtky na svou osobu, zejména proto, že neproběhl konkurz, když jsem byl radou jmenován ředitelem. Mají-li se kontakt konkurzy na místa šéfredaktorů a dalších vedoucích pracovníků rozhlasu, je naprosto logické, aby byl především proveden konkurz na místo generálního ředitele,*“³² uvedl.

Rada Českého rozhlasu tuto rezignaci přijala a zároveň vypsala výběrové řízení na post generálního ředitele. Rada se ale nakonec rozhodla nikoho nejmenovat, i když se přihlásilo 35 uchazečů. Toto rozhodnutí se setkalo s velkou vlnou nevole a to jak z řad zaměstnanců rozhlasu, tak i z řad politiků. Tuto kritiku Rada přijala a v červnu roku 1993 byl do funkce generálního ředitele přijat Vlastimil Ježek.

³² *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

Díky jeho zvolení rozhlas zasáhlo mnoho změn. Ihned po nastoupení do funkce začala v rozhlasu velká reorganizace, kdy se snížil počet zaměstnanců rozhlasu. Vznikla nová rozpočtová pravidla pro zaměstnance a jejich nadřízené. Snižování stavů plynule probíhalo až do roku 1997. Další změnou bylo vypracování vnitřních právních dokumentů rozhlasu: Statut Českého rozhlasu (součástí se stala i charakteristika jednotlivých vysílacích okruhů. Hlavní programové zásady, Organizační a pracovní řád.³³

Charakteristika jednotlivých vysílacích okruhů

Charakterizovat tyto okruhy bylo opravdu velmi důležité. Rozhlas nikdy neměl pevně popsané své okruhy. Nemohl tak veřejnosti ani odborníkům předkládat svou koncepci. Podle těchto dokumentů je tedy:

Stanice Radiožurnál

Definována jak zpravodajsko-publicistický okruh Českého rozhlasu. Plnila povinnosti co nejširšího informačního servisu. Hudba zde působila jako doplněk ke zpravodajství. Vysílání bylo zaměřeno hlavně na ekonomicky produktivní část populace a bylo přizpůsobeno svému obsahu – tedy podávat co nejaktuálnější informace o domácím i světovém dění. Až na pár výjimek byla programová osa Radiožurnálu každý den stejná.

Stanice Praha

Je přirovnávána ke spojení „rodinné rádio“. Byl to univerzální celoplošný okruh. Snažila se oslovit co nejširší spektrum posluchačů, bez věkových, či náboženských cílových skupin. Ve vysílání dominovala spíše složka zábavná: vyprávění, pohádky

³³ *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

pro děti, programy pro seniory, atd. Ovšem neméně důležitými složkami byla informativní a vzdělávací, s důrazem na poznání světa jako celku. Na tvorbě programu se podílela všechna regionální studia Českého rozhlasu. Hudba zahrnovala širokou škálu od vážné hudby, přes populární až k folkloru. Mimo hudbu a zpravodajství byly zahrnuty zábavné pořady, magazíny, dokumenty a další.

Stanice Vltava

Vltava se prezentovala jako kulturní okruh českého rozhlasu. Program tedy přesně splňuje to, čím se zavazuje v popisu veřejnoprávního média a to do programu plnohodnotně zařadit kulturní složku vysílání. Ve vysílání byla prezentována díla českého i světového formátu, reflektován byl kulturní život u nás i v zahraničí.

Stanice tak tvořila podmínky i pro tvorbu rozhlasového umění. Cílovou skupinou byli vzdělaní posluchači všech věkových vrstev. Vysílání bylo často směřováno také ke středoškolákům a vysokoškolákům. Programovou strukturou potom bylo zaměřování se na určité hudební žánry, především na vážnou hudbu, jazz a náročnější šanson. K hudebním pořadům patřily koncertní a sezónní sezony EBU. Slovesnou nabídku dotvářely programy kulturní, publicistické a vzdělávací.³⁴

4.2 Rok 1994

V tomto roce nastal rozvoj duálního vysílání. Mohly tak vyvstat obavy, že soukromí vysílatelé zastíní rozhlas. To se ale nestalo, jelikož rozhlas měl mohutnou posluchačskou základnu a díky průzkumům bylo prokázáno, že Radiožurnál je nejposlouchanější stanicí mezi všemi rádii. Rozhlas, na základě smlouvy s Úřadem vlády České republiky, vysílal i do zahraničí. Příchodem tohoto roku musel ale dokázat tuto schopnost potvrdit ve výběrovém řízení, oproti privátním vysílatelům. Řízení ale vyhrál. Kromě klasického vysílání se rozhlas snažil plnit i funkci kulturní instituce. Za zmínku tak jistě stojí velmi úspěšný Symfonický orchestr Českého rozhlasu,

³⁴ *Ročenka Českého rozhlasu 1994*. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1995

Dissmanův rozhlasový dětský soubor, rozhlasové festivaly a soutěže a v neposlední řadě také členství v EBU.

ČRo 1 – Radiožurnál

Stanice Radiožurnál pokračovala ve své vizi, vyprofilovat se veřejnosti jako zpravodajsko-publicistická stanice. Důležitým krokem tedy bylo rozšíření zpravodajských relací o autentické materiály připravovaných zpravodaji. Ranní Radiožurnál se stal výrazně informativním pořadem. Jeho členění spočívalo v pravidelné zpravodajské relaci, střídající se zhruba po čtvrt hodinách. Další rozšíření si zasloužily Ozvěny dne o sportovní relaci. Dopolední Radiožurnál se zase snažil být spíše blíže publicisticky zaměřenému proudu. Díky tomu tak vznikla programová řada magazínů a servisů. Za hlavní změnu v odpoledním vysílání se považoval pořad Motoristická revue, který nabízel všeobecný pohled na motoristickou problematiku. Podvečerní a večerní program byl opět mířen směrem zpravodajsko-publicistickým. Noční vysílání potom zastupovalo především hudební složku, Noční proud, která byla vysílána tři hodiny každý den.

ČRo 2 – Praha

Důležitým okamžikem bylo dokončení podrobné analýzy, která popisovala poslechovost v předešlém roce. Díky výsledkům se tak stanice musela zabývat otázkou, zda se smířit s úbytkem mladých a středně starých posluchačů a profilovat se tak do stanice pro seniory. Rozhodnutím nakonec bylo, zkusit změnit programovou strukturu stanice a tím pádem zpátky přilákat ztracené posluchače. Výsledkem, na konci tohoto roku bylo, že stanici se podařilo zastavit úbytek posluchačů a některé ukazatele dokonce naznačovaly drobný nárůst.

ČRo 3 – Vltava

Díky finančním problémům stanice došlo k omezení uvádění premiérových pořadů, vysílání přenosů koncertů, či omezení rozhlasových her a četby. Další negativní událostí, proč se stanici v roce 1994 příliš nedařilo, byl přechod na odlišnou vysílací síť VKV. Ze stran veřejnosti se stále ozývaly stížnosti na kvalitu přenosu, či nedosažitelnost signálu. Naopak velkým plusem a tím pádem získání pozitivní zpětné vazby, bylo poskytnutí několik přenosů koncertů ze zahraničí. Posluchači tak měli, díky organizaci EBU, možnost slyšet koncerty například z Metropolitní opery v New Yorku, z La Scaly v Miláně a další. Další z posluchačsky oblíbených aktivit bylo pořádání Dnů či Měsíců kultury. V nichž je většina pořadů zaměřena na popisování odlišných kultur. Co se týče mluveného slova, stanice nabídla posluchačům řasu prací zahraničních autorů literárních děl.³⁵

4.3 Rok 1995

Průzkum, který si nechal Český rozhlas vytvořit, hovoří o úspěchu. Jde o nejposlouchanější rádio v republice. Posluchači si cení především nezávislost, serióznost a pohotovost. V tomto roce se také rozhlas dokázal dostat z finanční krize, díky úspěšným akcím proti neplatičům rozhlasových poplatků. Nové vedení stále pokračovalo v reorganizaci a snižovalo tak stavy zaměstnanců.

„Do příštích let pohlížíme s optimismem, i když nejbližší tři roky nebudou pro rozhlasové pracovníky vůbec lehké. Rozsáhlá rekonstrukce za plného provozu si vyžádá mnoho přechodných změn, které ke klidu pro náročnou práci samozřejmě nepřispějí. Díky rekonstrukci a opravám však bude Český rozhlas do roku 2001 vstupovat na technické úrovni hodné třetího tisíciletí,“³⁶ hovoří generální ředitel Českého rozhlasu o budoucích plánech.

³⁵ *Ročenka Českého rozhlasu 1994*. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1995

³⁶ *Ročenka Českého rozhlasu 1995*. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1996

ČRo 1 – Radiožurnál

V tomto roce si Radiožurnál vedl stabilněji. Stále si udržoval pozici jedničky ve zpravodajsko-publicistickém vysílání. Pořad Stalo se dnes je nejrozšířenějším rozhlasovým zpravodajským pořadem. Především do dopoledního vysílání byly zařazeny nové programy jako Dva na jednoho, O kom se mluví, Včera dnes a zítra, Hudební telegraf a Styl 95. Každý program byl vysílán vždy v určitý den a jen jednou do týdne. Naopak každodenní vysílání probíhalo u programu Takoví jsme byli, kdy jsou posluchačům předkládány archivní rozhlasové materiály. Hudební složku zastoupila novinka s názvem Rádiohity, kde se vysílala především populární hudba a šlo tak o jakousi hitparádu nejoblíbenějších písní aktuální doby. Posledním novým pořadem se stanice rozhodla vyplnit chybějící místo ve své programové struktuře. Doteky víry pracovaly na principu živé komunikace náboženských představitelů s posluchači.

ČRo 2 – Praha

Stanice sama tento rok nazývá rokem stabilizace, především posluchačské základny. I nadále si drží třetí místo v poslechovosti. Stabilizací procházely programy, organizační uspořádání. Přes to všechno se ale do vysílání nepřeneslo utlumení tvůrčí aktivity. Stanice Praha měla tak za rok 1995 více programových počínů jako pořad Studio 2001, vysílající novinky ze světa vědy, informatiky a podporuje talentované studenty. Dalším posluchačsky oblíbeným pořadem byl pořad Meteor, Africká odysea. V hudebním sektoru Praha odvysílala přímé přenosy a nahrávky, díky projektu EBU. Vyzdvihovány jsou i úspěchy Big Bandu Rádio Praha. Co se týče zábavy na této stanici, své místo si již našel oblíbený pořad Tobogán, který představoval slavné hosty české scény. Divadelní počiny a náhled na divadelní scénu trochu jinak představoval program Noc-turné. Výčet zakončuje program pro děti s velmi oblíbeným pořadem Domino.

ČRo – Vltava

Na základě analýzy, kterou si nechala stanice vytvořit, začala reorganizace stavů a na oddělení došlo ke snížení stavu pracovníků. Denní poslechovost rádia se pohybovala na nízké úrovni. Problémem byla větší náročnost vysílaného programu a také nástup konkurence, která za posledních několik let výrazně vzrostla. Z výzkumu také vyplynulo, že posluchačům vadí určitá zastaralost, akademičnost a nevstřícnost programu. Vedení se tak rozhodlo kompletně změnit programovou strukturu a stanovilo si tyto cíle:

- „a) zachovat a rozšířit všeobecné kulturní zaměření stanice;*
- b) změnit její formát tak, aby poskytovala úplnější službu a lépe využívala předností rozhlasového vysílání, jakými jsou aktuálnost, pružnost reakce a živý styk s prostředím;*
- c) rozšířit podíl kulturní publicistiky ve vysílání;*
- d) uspořádat program do přehledných celků.“³⁷*

Nejpodstatnější část programu měla jistě hudba, které bylo věnováno přes 50 % vysílacího prostoru. Jednalo se především o vážnou hudbu, duchovní skladby a přenosy z rozhlasových soutěží. Dalším programem pak bylo rozhlasové drama a dokument, soutěž pro mladé tvůrce, Měsíc francouzské kultury.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

„V pondělí 6. 11. 1995 vstoupila prvním vysíláním do éteru nová celoplošná stanice Českého rozhlasu ČRo 6 – RSE. Jedná se o společný projekt ČRo, Rádia Svobodná Evropa, Hlasu Ameriky, BBC a Deutsche Welle.“³⁸

Vysílání tedy probíhalo tím způsobem, že výše jmenované stanice mají v celém dni svůj čas na vysílání. Všední dny tedy prvotně vysílala Svobodná Evropa, poté slovenské

³⁷ Ročenka Českého rozhlasu 1994. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1995

³⁸ Ročenka Českého rozhlasu 1995: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1996

vysílání. Pět hodin vysílacího času si pak dělil Český rozhlas spolu s USA, Británií a Německem. O víkendu pak vysílání probíhalo po většinou pod taktovkou Svobodné Evropy a slovenské Svobodné Evropy. Hodinu a půl pak vysílala každá stanice. Programová struktura obsahovala zprávy v celou hodinu a bloky politických pořadů. Důležitou roli v programu hraje také ekonomika a ekologie. Stanice nechce radit ani se nechce profilovat mezi hudební rádia. Chce posluchačům přinášet ucelené a pravdivé informace, analýzy a chce být nápomocná tomu, aby si právě posluchač vytvořil svůj vlastní názor, než aby ho přejímal.³⁹

4.4 Rok 1996

Vedení rozhlasu tento rok považuje za stabilní. Veřejnost Český rozhlas považuje za médium aktuální, profesionální a schopné rychle reagovat. Do budoucna si rozhlas dává za úkol hlavně dokončit rekonstrukci budovy na Pankráci a sídla na Vinohradech.

ČRo 1 – Radiožurnál

Stanice se i v tomto roce upevnila pozici nejposlouchanější stanice v České republice. Vedení si toho velmi cení už jen pro to, že stanice se nesnažila nijak podbízet, ale získávala nové posluchače plněním veřejnoprávního poslání. Rozhlas sjednotil a upravil znělky stálých pořadů, které více odpovídaly koncepci Radiožurnálu. Program upravil Ranní i Dopolední Radiožurnál, ke zkrácení došlo u Sportovních magazínů, díky tomu se tak vytvořil prostor pro publicistiku. Do vysílání byl zařazen magazín O rádiu, kde se posluchači dozvídali novinky všech stanic Českého rozhlasu. Kromě pravidelných pořadů byly zařazeny i nové, týkající se politické situace. Mezi oblíbené patřil seriál - Než dáš svůj hlas. Unikátní akci podnikl rozhlas vysíláním do Chorvatska pro české turisty v letní sezóně. Díky Rádiu Dalmcia se tak posluchači dovídali informace nejen o dění v České republice, ale také o aktuálním dění v Chorvatsku.

³⁹ *Ročenka Českého rozhlasu 1995*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1996

ČRo 2 – Praha

Začátkem roku 1996 opustilo několik pracovníků stanici a díky tomu došlo k rozpadu jednoho z programových center. Vedení stanice tak muselo rychle začít jednat. Prokázalo se tak, že struktura stanice je flexibilní a zvládla tento problém vykrýt bez větších zásahů do vysílání. Celkově programová struktura byla stabilní a snažilo se více hledět na kvalitu již zaběhnutých programů. Velmi vysokou úroveň si stále udržoval program Dobré jitro z Prahy, stejně tak jako oblíbený Host do domu. Nově vzniklý program MÁTA byl věnován matkám a otcům a ihned po odvysílání vyvolal příznivý ohlas posluchačů.

ČRo 3 – Vltava

V průběhu tohoto roku se usazovalo nové vysílací schéma, které bylo založeno koncem roku minulého. Nedochovalo tak k větším změnám, poměr hudby a mluveného slova zůstával stejný. Stanice udržuje veřejnoprávní statut, zároveň ale pro své posluchače dokáže být originální a nezaměnitelná. To ale znamená, že oslovuje jen část veřejnosti, což ale není ojedinělým jevem. Podobně jsou na tom i stanice ve světě. Hudební složka zůstala stejná jako v přechodných letech a zaujímala až 50 % vysílání. Byla tak představována koncertní a operní sezóna EBU, přenosy Symfonického orchestru Českého rozhlasu a další. Probíhala také spolupráce s Českou televizí s pořadem To nejlepší z klasiky. V zastoupení programu samozřejmě měly své místo literární pořady jako Páteční večer a Klikaté uličky, nechybělo ani uvedení původních překladů literárních děl. V rozhlasovém dramatu a dokumentu se stalo oblíbené nastudování hry Falkenštejn nebo vysílání pořadu Pan Kaplan má stále třídu. Novinkou z řad redaktorů a režisérů, bylo Studio F. To posluchačům představovalo nestandardní rozhlasovou tvorbu z řad elektronické a počítačové hudby.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

Stanice slaví rok od zahájení své činnosti. Jednotlivé stanice za rok působení mezi sebou začaly dobře spolupracovat a tak byl průběh vysílání poměrně hladký. Výsledky projektů pro tuto stanici dopadly tak, jak si stanice určila. Veřejnosti si cení politicky komentované zpravodajství, profesionality a nezájatosti. ČRo 6 získal také ke svému vysílání další frekvence, tím pádem pokrývali 80 % území České republiky a rozšířil se počet vysílacích hodin. Stanice se ale stále snižují prostředky na fungování, ačkoliv vedení rozhlasu tvrdí, že jde o nejlevnější rozhlasovou stanici v Evropě. Budoucí existence tak maximálně záleží na dobré hospodárnosti s prostředky. Mezi programové stálíce patří Události a názory, Odpolední LIVE a Hlasy a ohlasy.

„Naším prostým, leč nemalým cílem je pomáhat v orientaci, pomáhat sdělováním cizích zkušeností lidem, kteří se pohybují v překotném vývoji nových poměrů v České republice. Nechceme radit, nechceme se „vytahovat“. O své cestě rozhodne nakonec sama společnost i každý jednotlivý posluchač. Ať má tedy co nejvíc příležitostí seznámit se s tím, co už bylo dobře (nebo špatně) vynalezeno jinde.“⁴⁰ Takto o stanici píše šéfredaktor Pavel Pecháček.⁴¹

⁴⁰ Ročenka Českého rozhlasu 1996: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1997

⁴¹ Ročenka Českého rozhlasu 1996: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1997

4.5 Rok 1997

Český rozhlas si stále udržuje prvenství na rozhlasovém trhu a to jak úrovní poslechovosti, tak kvalitou pořadů. Důležitou změnou bylo logo rozhlasu. Jeho podoba zvítězila v prvním ročníku soutěže: LOGO 97.

ČRo 1 - Radiožurnál

V tomto roce byla upevněna prestižní pozice stanice jako zpravodajsko-publicistická. Veřejnost si cení všestranného zpravodajství. Zatěžkávací zkouškou byly povodně v tomto roce, kdy se prokázala perfektní funkčnost ve vypjatých situacích. Co se týče programů, velkou pozornost vyvolávala ranní Otázka dne, kde se představovaly současné osobnosti republiky. Program Studio Evropa zase přibližoval vstup České republiky do evropských struktur. Další novou rubrikou byla Živá voda, K věci, Fit po česku a Mikrofórum plus.

ČRo 2 – Praha

Vysílání se i nadále soustředilo na lidi středního a vyššího věku, s cílem pobavit, ale i poučit. Bohužel ale docházelo k mírnému poklesu. Stanice tak vidí svou šanci na vzrůst v hledání nových tvůrců a efektivnější propagaci stanice. Svou vysokou úroveň si zachovával pořad Dobré jitro, velký úspěch také měly pořady Občanská hovorňa a Profil. Stanice celkově představěla dopolední i odpolední schéma vysílání. Dopoledne se vysílal hlavně pořad Host do domu, zatímco odpoledne se uváděly nové programy jako Velké maličkosti, Minuty pro Zemi, Spektrum či Prstem po mapě. Večerní vysílání bylo taktéž drobně upraveno, zvláště pak v podvečer vysílá program Hajaja pro děti. Samozřejmě po celý rok zpestřovaly vysílání přímé přenosy nebo koncerty zprostředkované EBU.

ČRo 3 – Vltava

Stanice si stále udržovala pověst profesionálního média, zaručující perfektní informace z oboru kultury. Ani v tomto roce nevzniklo žádné konkurenční rádio, což stanici zařídilo stálost posluchačů. Nicméně náročný obsah stanice je stále problémem, díky kterému v podstatě pokračuje odliv posluchačů. Hudební složku zastoupily přenosy Pražského jara i podzimu, natáčení opery Jeremias. Nahrávky koncertů Symfonického orchestru byly zařazeny do vlastního programu: Koncertní sezony SOČR. Do literárního vysílání byly zařazeny četby slavných děl a rozhlasové drama a dokument uvedlo 53 nových rozhlasových her. Stanice celý rok pracovala na přípravě projektu Uprostřed pevniny, věnovanému současnému stavu české kultury.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

Stanice si pochvaluje zejména bezproblémové včlenění mezi okruhy Českého rozhlasu a stále je brána za nejlevnější stanici v Evropě. Podle průzkumu veřejného mínění jsou nejlepším programem zprávy vysílané denně v každou celou hodinu. Velkou výhodou je, že Svobodná Evropa jako taková, dodává šestce zprávy, sice v angličtině, za to ojediněle a rozhlas tak s nimi může disponovat. Na dalších místech oblíbenosti jsou Události a názory, Hlasy a ohlasy a náboženský pořad Víra a svět. Stanice hovoří o spokojenosti s cíli, které si stanovila a které se jí podařily změnit. Konstatuje také, že se těší na příchod digitálního vysílání, které jí jistě zaručí větší poslechovitost, než jsou stávající dvě procenta.⁴²

⁴² *Ročenka Českého rozhlasu 1997*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1998

4.6 Rok 1998

V tomto roce si rozhlas udržoval dominantní postavení mezi všemi rádii v České republice. U stanice Radiožurnál byl zastaven dlouhodobý pokles poslechovosti. Český rozhlas bojuje s příklonem posluchačů k lokálním a regionálním rádiím. Studio Český rozhlas Hradec Králové prošlo rozsáhlou rekonstrukcí a v tomto roce také bylo otevřeno. Jde o první digitální rádio v rámci celého Českého rozhlasu.

ČRo 1 – Radiožurnál

Stále si drží statut „info“ rádia. Největší úspěch zaznamenaly zpravodajské akce a to volby do sněmovny, senátu a komunálních zastupitelstev. Zpravodajové podávali rychlý a vyvážený servis přímých vstupů z volebních středisek a dalších míst. Další profesionální zvládnutí akce byly přenosy z Olympijských her v Naganu. Radiožurnál také začal pracovat na vlastních webových stránkách a živém internetovém vysílání. Nové pořady pod taktovkou Radiožurnálu: Ozvěny dne v 8:00 a v sobotu, Týden ve světě, Duel Radiofóra.

ČRo 2 – Praha

V tomto roce stanice směřovala k tomu, aby se stala moderní publicisticko-zábavnou stanicí určenou pro posluchače nad 50 let. Největším krokem bylo navýšení podílu zábavních pořadů. V pořadech vystupovali slavné osobnosti české i slovenské kulturní sféry. Opět bylo do programu zařazeno několik živých vstupů, kterými je stanice proslulá. Celkově byla zlepšena propagace této stanice, do čehož se dá zahrnout i fungování na internetu.

ČRo 3 - Vltava

Provoz stanice byl standardní, stabilizovaný, nedocházelo k nějakým větším změnám. Stanice je stále vnímána jako profesionální, potřebná a v rozhlasové nabídce unikátní. Probíhala spolupráce s Českou televizí, při vysílání pořadu Ti nejlepší z klasiky.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

Stanice za tři roky své existence měnilo programové schéma několikrát. Pořady jako Události a názory, Hlasy a ohlasy z regionů, Demokracie v teorii a praxi, Ekonomika pro každého a Odpolední live. Kladné ohlasy veřejnosti má týdeník Zeměžluč. Za úspěch považuje stanice podařené vysílání ohledně voleb, kdy například po uzavření volebních místností nepřetržitě vysílala pravidelné výsledky. Do budoucna chce stanice směřovat své vysílání na posluchače, které jí tolik neznají. Cílem je, pokud posluchač stanici naladí a poté jí přeladí, aby se k ní zase vrátil zpátky. Samozřejmě se chce stanice i nadále soustředit na lidi, kteří vytvářejí veřejné mínění.⁴³

4.7 Rok 1999

V tomto roce došlo v rozhlasu ke změně generálního ředitele. Vlastimil Ježek skončil ve funkci a na jeho místo nastoupil Václav Kasík. V ročence uvádí jako hlavní body divizi Internet a přípravy na stěhování archívu. Rozhlas byl občany České republiky hodnocen spíše kladně. Zmiňována byla především nestrannost, objektivnost, nezávislost, schopnost pružně reagovat a modernost.

ČRo 1 – Radiožurnál

Žádné dramatické změny za rok 1999 v Radiožurnálu neproběhly. Poslechovost se o něco snížila, především díky náladám ve společnosti. Posluchači přestali mít zájem

⁴³ *Ročenka Českého rozhlasu 1998*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1999

o politiku a zpravodajství. Přesto si ale Radiožurnál udržel první místo v poslechnovosti. Nové vzniklé v tomto roce byly: Ekonomický magazín, Zdraví, Velké malé zprávy, K věci, Hit století. Program O všem – s vámi byl rozšířen i na všední dny. Internetové stránky informovaly o pořadech, autorech, vysílačích, kontaktech a dalších záležitostech sdružených s činností stanice.

ČRo 2 - Praha

Nejvýznamnější změnou v tomto roce byly zpravodajské relace, které nově přibyly v ranním bloku vysílání každou půl hodinu. V denním a večerním bloku pak každou hodinu. Díky tomu vznikl tým zprávařů, kteří připravovali a četli zprávy vytvořené ve spolupráci se zpravodajskou směnou Radiožurnálu. V březnu se hudební dramaturg rozhodl radikálně snížit oběh písní ve vysílání. Díky tomu mladší posluchači získali dojem, že Praha je skutečně rádio pro starší generace. Snaha stanice si získat mladší posluchače se tak nesplnila. V posledních třech měsících odstoupilo ze své funkce vedení stanice. Cílem nového vedení tak bylo zlepšit vnitřní fungování stanice a tím vytvořit předpoklady pro kvalitnější a efektivnější práci.

ČRo 3 – Vltava

Stanice v tomto roce uvedla do vysílání několik nových pořadů a ty stávající se snažila vylepšit. Za zmínku jistě stojí živé publicistické vysílání k válce v Kosovu. Ukončen byl velkolepý projekt Dny české židovské kultury s premiérami 80 pořadů. Projekt vyvrcholil přímým přenosem z veřejného předčítání 3000 jmen obětí holocaustu v pražské synagoze. Akce se zúčastnilo mnoho významných osob, včetně prezidenta republiky. Stanici opustilo několik dlouholetých pracovníků Českého rozhlasu. Tím pádem se ale redaktorský sbor omladil.

ČRo 6 – Rádio Svobodná Evropa

Stanice si po dvou stěhováních a čtvrtém roce svého fungování vypracovala nový profil, personálně se stabilizovala a připravila nové programové schéma. Svobodná Evropa byla v tomto roce na pátém místě v poslechovosti v kategorii vysokoškolsky vzdělaných občanů. Do vysílání se začaly zařazovat programy komentované mladými reportéry, aby se stanice více přiblížila mladým, ovšem jinou formou, než o nich jen vysílat. Vysílání probíhá v duchu analyticko-publicistické stanice. Snaží se dávat prostor všem nárazům. Vysílání se pohybuje kolem středu, snaží se podávat kritiku věcným a slušným tónem. V tomto roce přibyly nové programy Se Svobodnou Evropou do Evropy, Dítě školou povinné, Zaostřeno na lidská práva. Velkými vysílacími projekty byla balkánská krize. Hodně prostoru bylo věnováno, kromě zpravodajských informací, také české pomoci Kosovu.⁴⁴

4.8 Rok 2000

V tomto roce byla dokončena přestavba studiového domu a mohlo tak proběhnout stěhování archívu, kanceláří i všech vysílacích pracovišť. Velkými úspěchy se v tomto roce pyšnil Symfonický orchestr Českého rozhlasu a to nejen u nás, ale především v zahraničí. Rozhlas se letos stal partnerem největší kulturní akce Praha – město kultury 2000. Jako úspěch byla také brána podpora při vysílání olympiády a paralympiády. Generálním ředitelem je také vyzdvihována spolupráce s Českou televizí, Českými radiokomunikacemi a Českou poštou.

ČRo 1 – Radiožurnál

Největší událostí bylo přemístění centra zpravodajství do nové budovy. Tím pádem Radiožurnál získal větší prostory. Je zde přímá návaznost na dvě vysílací a přípravná studia, která tím pádem zajišťují 24 hodinový přenos. Vysílání ČRo bylo plně

⁴⁴ *Ročenka Českého rozhlasu 1999*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2000

převedeno z analogových příspěvků na digitální audiosystém DALET. Od června se pak z DALETu vysílaly všechny zpravodajské relace a postupně i další programy. Od prosince pak i hudba. K velkému rozvoji došlo na poli dopravního zpravodajství. Díky spolupráci rozhlasu a firmou Autoklub Bohemia Assistance, vzniklo vysílání Zelená vlna Českého rozhlasu. K posluchačům se tak dostávaly nejaktuálnější dopravní informace, což se setkalo s velkou oblibou hlavně u řidičů. I v tomto roce byl Radiožurnál nejposlouchanější rozhlasovou stanicí. Nové pořady: sobotní Dopolnední Radiožurnál. Heuréka, iŽurnál, Nad věci.

ČRo 2 – Praha

Největší změnou za tento rok prošlo dopolední a odpolední vysílání. Stanice se stále snaží být rodinným rádiem s širokým spektrem posluchačů. Moc dobře si ale uvědomuje, že není možné s programem stagnovat a tak program zasáhly určité změny, které měly napomoci změně image. Vše bylo ale respektováno tradicí této stanice. Velkou pozornost stanice věnovala moderátorským osobnostem a modernímu pojetí vysílání pro děti. Vysílání i tak zaznamenalo velký úspěch, hlavně v počtu poslechového a také v počtu uvedení nových, premiérových, pohádek. Nové pořady: Káva o čtvrté, Hnízdo. Díky pravidelné spolupráci s Českou televizí dostalo novou podobu vysílání pořadu Dobré odpoledne.

ČRo 3 – Vltava

Stanice i nadále pokračovala v modernizaci obsahu a lepší prezentaci svého vysílání. Nové programové řady a pořady podpořily vzdělávací funkce vysílání. Byl také zvýšen podíl etnické hudby a world music. Změna ale byla provedena šetrně, vůči posluchačům. Cílem této změny bylo získat zpátky mladší posluchače. Výraznými programovými projekty se stal například cyklus Cesta a odkaz TGM, přímý přenos reportáže z nové expozice Národní galerie, atd. Vznikla také nová řada cyklů a pořadů: Zvuk dějin, Praha královská 2000, Evropa 2003.

ČRo 6 – Rádio Svobodná Evropa

„V roce 2000 se stanice nadále profilovala jako:

- *stanice analytické publicistiky, komentářů, diskuzí, názorů a zahraničních postojů je světovým a domácím problémům ve srovnání s postoji České republiky,*
- *„talk show“ stanice politického typu, zaměřená především na nejdůležitější politické, ekonomické, sociální a ekologické události a trendy,*
- *Stanice usilující o prohloubení politické kultury v zemi.“⁴⁵*

Stanice má největší počet komentovaného zpravodajství a programů vůbec v porovnání všech elektronických prostředků v České republice. Posluchači si stanici cení hlavně díky důvěryhodnosti, serióznosti, logickému přístupu k věci. Ačkoliv je Svobodná Evropa jedinou stanicí tohoto druhu u nás nemusí se tak obávat velké konkurence, stále na svém vysílání pracuje a rozvíjí ho. Slibuje nadále pokračovat ve vyváženém zpravodajství a publicistice.⁴⁶

4.9 Rok 2001

Rozhlas se v tomto roce zaměřoval především na regionální stanice. Vyzdvihována je pozice ČRo Regina.

ČRo 1 – Radiožurnál

V tomto roce se opravdu ukázala funkčnost, kvalita, operativnost a komplexnost této stanice. Pro veřejnost se staly dvě velké události – teroristický útok na USA a krize v České televizi. U obou těchto událostí dokázal Radiožurnál jednat komplexně, kvalitně a nezáujatě. Prostor tak dostaly všechny strany. Velkým úspěchem

⁴⁵ *Ročenka Českého rozhlasu 2000*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2001

⁴⁶ *Ročenka Českého rozhlasu 2000*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2001

jsou zpravodajské záznamy na iŽurnálu. Do tohoto roku mělo zpravodajství klasickou formu rádiového vysílání. Zde už se ale začalo pracovat, se stále se rozvíjícím internetem. Posluchači – čtenáři tu tak mohou najít jak zvukovou, tak i textovou a obrazovou podobu zpravodajství. I nadále se rozrůstala Zelená vlna, dopravní zpravodajství rozhlasu, do nějž vstupovali dobrovolní dopravní zpravodajové – Zelení andělé. Nové pořady: Dopolnední Radiožurnál (nyní vysílání i v neděli), Noční Radiožurnál, Filmžurnál – projekt přenosu dění z Karlovarského filmového festivalu.

ČRo 2 – Praha

V polovině roku se stanici konečně podařilo zastavit pokles poslechovosti a naopak zaznamenalo menší nárůst. Stanice získala prestižní ocenění na Prix Bohemia Radio za dokument „Osudy ve stínu drog“, což považuje za velký programový úspěch. Dalším úspěchem a změnou ve vysílání bylo zahájení zpravodajské relace Rozhlasové noviny. Podporoval jí opravdu velmi dobrý a stabilní tým zprávařů. Co se týče hudební sféry, jsou vysílány písně z tuzemské tvorby s převahou folku a country.

ČRo 3 – Vltava

„Stanice Český rozhlas 3 – Vltava nabízela v roce 2001 svým posluchačům široké spektrum kulturních podnětů z oblasti hudební a slovesné, ve svých publicistických pořadech poskytovala informace o domácím i zahraničním kulturním dění v nejširším slova smyslu. Bohatost programové nabídky se v některých částech dne jevila jako překážka pro snadnou orientaci ve vysílacím schématu, pro to jsme před koncem roku začali pracovat na jeho výraznější proměně s cílem oslovit širší okruh posluchačů,“⁴⁷ uvedla v ročence Českého rozhlasu Blanka Stárková, šéfredaktorka stanice Vltava. Zájem vyvolal přenos cyklu Sláva barokní Čechie, který představoval barokní období. Vznikl na základě spolupráce s Národní galerií. Veřejnost také ocenila celodenní vysílání ke Světovému dni divadla, které trvalo 17 hodin. Obzvláštěňovaly jej živé vstupy a soutěže. Prostřednictvím sítě EBU se k posluchačům

⁴⁷ Ročenka Českého rozhlasu 2001: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2002

také dostaly přenosy z Metropolitní opery v New Yorku. Neméně významnými byly koncertní přenosy Symfonického orchestru Českého rozhlasu a záznamy z Pražského jara.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

V době kauzy okolo České televize se stanice snažila prosazovat klidný a věcný tón a bránila šíření nepodložených spekulací. Stanici se tyto kroky dařily hlavně díky velkému prostoru pro vysílání. Mohli si dovolit vysílat více podrobností a nechávat k situaci možnost vyjádření obou stran. Stanice se stále vidí jako menšinová, pro vzdělané posluchače, kteří mají zájem o politiku, ekonomii a ekologii. Její vysílání tak jistě nelze brát jako zvukovou kulisu, vyžaduje soustředěný poslech. Taktéž Svobodná Evropa byla v tomto roce zařazena do DALETu a Český rozhlas se snaží obohatit středovlnné vysílání alespoň o jeden malý FM vysílač v Praze.⁴⁸

4.10 Rok 2002

Českou republiku opět potkalo mnoho událostí, které měly nemalý vliv na Český rozhlas. Zpravodajství a publicistika perfektně pokryla troje volny a summit NATO. Pro rozhlas to tak byla zatěžkávací zkouška, zejména interní. Přípravení zázemí a vysílacího pracoviště pro novináře bylo velmi složité. Povodně, které zasáhly snad každého občana, se dotkly i rozhlasových budov a došlo k velkým ztrátám na budovách i jejich vybavení. Díky vysokému nasazení všech ale nebylo vysílání příliš ohroženo.

Rozhlas i tento rok podporoval či mediálně zabezpečoval takové projekty jako Pražské jaro, Pražský podzim, olympiáda v Salt Lake City, spolupráce s Národním muzeem, Státní operou či Národním divadlem. Opět se vyzdvihují skvělé počiny Symfonického orchestru Českého rozhlasu, který slaví úspěchy v zahraničí a po delší době je také zmiňována reprezentace rozhlasu Dismanovým dětským souborem a Dětským

⁴⁸ *Ročenka Českého rozhlasu 2001*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2002

pěveckým sborem.

ČRo 1 – Radiožurnál

Jak již bylo zmiňováno, největšími dvěma pilíři tohoto roku byly povodně a summit NATO. Obě dvě situace Radiožurnál profesionálně zvládl. Díky situaci s povodněmi se rozhlasový program stal spíše formátem all news, kdy v podstatě nepřetržitě probíhalo vysílání zpravodajství i publicistiky.

Nové pořady ve vysílání jsou Vaše téma, Máte na to, Sportžurnál, Stalo se dnes. Do příspěvků na webové stránce iŽurnál přibyla i publicistika s řadou nových rubrik. Zlepšila se také kvalita grafiky stránek a novinkou byly prepisy pořadů Radiožurnálu.

ČRo 2 – Praha

Povodňová situace zasáhla i tuto stanici. Během situace bylo zařazeno vysílání pro občany, s praktickými informacemi. Zahájeno bylo také vysílání dvou velkých projektů a to Mikrofóra a Českomoravských večerů. Celkově se stanice, tak jak si dala za cíl v minulých letech, snažila více rozšířit mezi kraje. Tomu napomáhal dopolední pořad Host do domu. Nejoblíbenějším posluchačským programem byl cyklus: Jak to vidí... a U stolu, program věnovaný kulinářství.

ČRo 3 – Vltava. Vltava prošla výraznou programovou a personální změnou. Cílem všech bylo vytvořit moderní rozhlasové vysílání pro lidi, kteří ke svému životu potřebují kulturu a chtějí tak o ní mít profesionální a ucelený přehled. Během tohoto roku se ustálilo vysílací schéma, pročistil se hudební formát stanice. Přišla také nová propagace s názvem - Udělá vám dobře, která vyvolala patřičný rozruch. Programově se Vltava i nadále snažila vyhovět všem věkovým kategoriím. K nejlepším počínům tohoto roku patřilo odvysílání několika pořadových premiér. Zejména se jednalo o četby na pokračování, pořad Osudy. Dominantou hudebního vysílání byly přenosy z řad Symfonického orchestru Českého rozhlasu a České filharmonie.

ČRo 6 – Svobodná Evropa

Na stanici došlo k odchodu slovenského vysílání a tím pádem i skončil společný vysílací okruh, na kterém byla stanice budována a utvoří tak prostor pro vysílání Českého rozhlasu do zahraničí. Z původní skupiny zůstala jen Svobodná Evropa a české vysílání BBC, které se ale mezitím osamostatnilo na českém trhu.

„Program pro rok 2002 byl koncipován jako duální produkt dvou subjektů Českého rozhlasu 6 a Rádia Svobodná Evropa. Tato nová situace vyžadovala nejen odstoupení obou stran od původních smluv, ale uzavření nové smlouvy mezi Českým rozhlasem a RFE/RL. Nová smlouva měla vymezit pravidla spolupráce mezi ČRo 6 a RSE a vyznačit prostor pro programovou tvorbu a odpovědnost za ní.“⁴⁹ Vedení stanice tak muselo začít urychleně jednat o nové programové struktuře, výhradně pod taktovkou Českého rozhlasu.⁵⁰

Stanice se tedy snažila splnit základní vize:

„Stanice klade otázky, které zajímají a zneklidňují českou společnost (a nejen českou společnost), pokouší se na ně hledat odpovědi. Ve vysílání tak představuje osobnosti, které v nejširším slova smyslu tvoří duchovní elitu české společnosti.

Stanice se musí názorově co nejvíce otevřít, a vytvořit tak prostor pro reflexi co možná nejširšího názorového spektra.

Stanice musí nabídnout pořady, v jejichž rámci umožní posluchačům vstupovat do vysílání nejen dotazy make i vyslovováním názorů a jejich obhajobou.

Stanice se ve své publicistice nesmí omezovat jen na publicistiku „denní spotřeby“, ale rozkrývat témata, která jsou ve společnosti trvale přítomna.

Stanice ve své publicistice musí rozbíjet sebestředné pohledy české společnosti a konfrontovat ji i s pohledy a zkušenostmi ze sousedství.

Stanice poskytuje odpovídající rozsah zpravodajství s výrazně dominujícím zpravodajstvím ze zahraničí.“⁵¹

⁴⁹ Ročenka Českého rozhlasu 2002: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2003

⁵⁰ Ročenka Českého rozhlasu 2002: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2003

⁵¹ Ročenka Českého rozhlasu 2002: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2003

4.11 Rok 2003

V tomto roce Český rozhlas oslavil 80. výročí zahájení pravidelného vysílání, na jehož základě vyšla i kniha *Od mikrofonu k posluchačům*, ze které tato bakalářská práce čerpá mnoho inspirace. Konečně se také podařilo se dostat z krize způsobené povodněmi. Rozhlas se vyrovnává s horším výsledkem hospodaření, které ale sám nemůže příliš ovlivnit. Česká pošta navýšila cenu za výběr koncesionářských poplatků a velmi citelné je také působení autorského zákona, platí se také za užívání kmitočtů. Český rozhlas v tomto roce poslouchalo až dva miliony lidí denně. Tím jen potvrdil svou pozici nejsilnějšího média v České republice.

ČRo 1 – Radiožurnál

Radiožurnál se aktivně zapojil do oslav 80. výročí pravidelného rozhlasového vysílání v Česku. Byla vysílána velká řada pořadů k tomuto tématu, jedním z neoblíbenějších bylo mapování historie vysílaných pořadů. Ve zpravodajství byly nejdůležitějšími událostmi volba prezidenta České republiky a referendum do o vstupu republiky do Evropské unie. Ačkoliv by se chtěl Radiožurnál prosadit jako all news rádio, stále se mu to nedaří. Musí tak i nadále vysílat hudbu, kterou řadí od 22 hodiny. Ve vysílání převahují pořady jako *Hitparáda Čro*, *Česká 12* či *Formule pop*. Úplně novým pořadem je nedělní satirický pořad, s Ester Kočičkovou, *Ptá se Ester Kočičková*. Stanice se i nadále zapojovala do speciálních programů, jako již tradiční vysílání Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, vysílání pro české turisty v Chorvatsku, či repliku vysílání z historického stanu Radiojournalu v Praze a v Pardubicích.

ČRo 2 – Praha

Ve velkém zaměření stanice byla pozornost věnována především základním pilířům vysílání, kterými jsou dramatická tvorba, pořady pro děti, vědecko-populární technika, rozhlasová zábava a vlastní zpravodajství. Ceněným pořadem byl dvanáctidílný seriál

Doktor Marcus a jeho rod, který vznikl na původní televizní scénář Jaroslava Dietla. Z her pro děti je velmi ceněná adaptace Gulliverových cest, Bílého tesáka či Bílé velryby. Novým programem byl pak Nedělní šálek kávy s Miroslavem Donutilem. V tomto roce vzniklo několik nových samostatných redakcí. Vedení ČRo – Praha se zaručilo, že díky těmto změnám bude posílen význam programových řas zábavy, vědy, dramatické tvorby a dětského vysílání.

ČRo 3 – Vltava

Pro Vltavu bylo největším průlomem spuštění projektu Ars acustica, který se věnuje oblasti akustických umění. Ve spolupráci s tím byl také spuštěn webový portál rAdioCUSTICA, který má za úkol mapovat a uchovávat nové a již odvysílané projekty. Úspěšné byly i velké programové projekty jako Hlasy Afriky, pořady k výročí Stavovského divadla, Dny slovenské kultury, již klasické přenosy z Pražského jara i podzimu. K 80. Výročí byl vytvořen projekt Schody času, který přehrává zajímavé nahrávky z historických let rozhlasu a i dalších nahrávek ze světových archívů. Stanice si do dalších let dává za cíl stát součástí životního stylu kulturních lidí všech generací.

ČRo 6

Stanice se od minulého roku snažila dodržet kroky, které si určila, díky změnám v programu, jak bakalářská práce uvádí v předchozí kapitole. Díky tomu vzniklo více nových pořadů: Osobnosti evropské politické scény, Média v postmoderním věku, Hovory po telefonu, Svět viděný internetem, Politická literatura na českých pultech, Nežádoucí texty, Dobrý názor, přátelé. V roce 2004 stanice opustí středovlnnou síť a začne sdílet středovlnnou síť s ČRo 2 – Praha. Díky tomuto se vysílání programu bude přesouvat do večerních hodin. Nebude změněna kvalita programů, ani nevznikne větší programová změna, jen některé programy budou muset být zkráceny.⁵²

⁵² *Ročenka Českého rozhlasu 2003*: Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2004

5 KONCESIONÁŘSKÉ POPLATKY A REGULACE REKLAMNÍHO VYSÍLÁNÍ ČESKÉHO ROZHLASU

Kapitola se bude snažit přiblížit situaci, kdy se vytvářely nové zákony ohledně rozhlasových poplatků. Také se snaží vysvětlit, jak a proč se musela regulovat reklama v Českém rozhlasu a výsledky všech těchto dohadů.

5.1 Rozhlasové poplatky

Před rokem 1993 již posluchači také platili tzv. koncesionářské poplatky. Jejich výše byla, i na tehdejší dobu spíše symbolická. Rozhlas byl tak financován ze státního rozpočtu. Až v roce 1991 došlo k větší změně a to zrušení těchto státních dotací. Zákon č. 484/1991 SB., o Českém rozhlasu definoval tři zdroje finančních příjmů u veřejnoprávního rozhlasu: výnos ze sazeb za používání rozhlasových přijímačů, příjem z vlastní podnikatelské činnosti a výnos z reklamního vysílání.

V roce 1993-1994 se Český rozhlas dostal do finančních potíží, právě díky nerostoucí částce za koncesionářské poplatky. Bylo třeba jednat. Tehdejší generální ředitel Českého rozhlasu, Vlastimil Ježek, konstatoval, že jedním ze zásadních problémů je právě výše těchto poplatků a pro to by je nutností uzákonit vymezení na vymáhání koncesionářských poplatků. Zvyšující se ztráty rozhlasu vedly jeho generální ředitele k tomu, že v listopadu r. 1993 požádal vládu a ministerstvo financí o zvýšení rozhlasového poplatku. Jeho žádost ale nebyla vyslyšena.

V prosinci r. 1993 přišla z vedení rozhlasu zpráva, že díky špatné finanční situaci, bude muset být, od nového roku, ukončeno vysílání stanice Radiožurnál na dlouhých vlnách a postupně bude omezováno vysílání i na vlnách středních. S tímto rozhodnutím ale nesouhlasila Rada České republiky.

Koncem roku 1993 se tedy Rada České republiky a Rada Českého rozhlasu znovu

obracejí na tehdejšího ministra financí a žádají o přehodnocení situace. Tentokrát jim bylo vyhověno a ministerstvo začalo jednat s návrhem změny poplatků ze stávajících 20 Kč na 25 Kč. Tímto krokem se začal formovat samostatný zákon o rozhlasových a televizních poplatcích.

„Zákon 252/1994 SB., o rozhlasových a televizních poplatcích, byl schválen koncem roku 1994. Podle této právní normy se rozhlasový poplatek platí ze zařízení technicky způsobilého k příjmu a následně reprodukci vysílání Českého rozhlasu. Fyzické osoby mají povinnosti platit rozhlasový poplatek z jednoho přijímače, z druhého každého přijímače poplatek neplatí. Právnícké osoby platí poplatek z každého rozhlasového přijímače.“⁵³

Zákon také stanovil přísné sankce pro neplatiče. Bylo povinností mít nahlášen rozhlasový přijímač. Toto přihlašování probíhalo na poště. Pokud tedy nebylo provedeno, zároveň byla i kontrola, že občan neplatí poplatky a mohla ho tak zastihnout pokuta až ve výši 5000 Kč za každý rozhlasový přijímač.

Nově schválený zákon rovněž zvýšil poplatky na požadovanou částku 25 Kč. Česká televize a Český rozhlas zahájily, před schválením této normy, kampaň pro veřejnost, která vysvětlovala, co to vlastně koncesionářské poplatky jsou: „*Neplatič si nyní musí uvědomit, že porušuje zákon se všemi důsledky,*“⁵⁴ tak hovořil tehdejší generální ředitel Vlastimil Ježek.

Ředitelé Českého rozhlasu a České televize, považovali za velký nedostatek normy, že poplatky se nemohou zvyšovat úměrně inflaci. Pokud by tedy o zvýšení poplatků byl zájem, musel by se měnit celý zákon. O finální změnu v zákoně upozorňovali několikrát, schválení ale bylo zamítnuto.

Nicméně, po navýšení poplatků od dubna 1994, koncem téhož roku poprvé rozhlas dosáhl zisku. Zisk byl ve výši zhruba 50 miliónů korun a byly z něj pokryty i účetní

⁵³ Svět rozhlasu 03, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

⁵⁴ Svět rozhlasu 03, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

ztráty z let 1993 a 1994.⁵⁵ Generální ředitel Českého rozhlasu, pan Ježek, ale stále usiloval o změnu zákona. Předložil tak poslancům variantu řešení a to tzv. inflační paragraf (tj. indexace poplatků). Spočíval v navýšení rozhlasového poplatku, od dalšího roku o 11 Kč a dále by se zvyšovaly poplatky úměrně výši inflace. Tato právní norma byla schválena poslanci v podstatě ihned, překážkou se ale stala Asociace provozovatelů soukromého vysílání, která žádala radikální omezení reklamy v Českém rozhlasu, pokud by se takto poplatky měly navyšovat.

Vedení rozhlasu tedy nakonec v květnu r. 1995 uzavřelo, s touto Asociací dohodu, kdy bude podpořeno snížení vysílání reklam a kompenzací bude navýšení poplatků o dvě koruny, celkově tedy na 37 Kč za měsíc. Dohoda dále zahrnovala, že soukromý rozhlasový vysílatelé budou v reklamních blocích vysílat reklamu podporující placení koncesionářských poplatků. Na základě této dohody byl schválen zákon č. 135/1997 Sb., kterým se zvýšily koncesionářské poplatky, a snížil se objem reklamy ve vysílání Českého rozhlasu. Tento zákon je dosud platný.⁵⁶

5.2 Regulace reklamního vysílání Českého rozhlasu

Vysílání reklamy a sponzorovaných pořadů, nebylo až do roku 1991 nějak úzce specifikováno. Poprvé toto upravil, v obou částech duálního vysílání (vzájemné fungování veřejnoprávního a soukromého vysílání), zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Díky této právní normě nesměl čas vyhrazený reklamě přesáhnout jedno procento denního vysílacího času. Jak uvádí kapitola Rozhlasové poplatky, této bakalářské práce, docházelo k protestům ze stran soukromých rozhlasových vysílatelů vždy, když vedení Českého rozhlasu požádalo o zvýšení koncesionářských poplatků.

⁵⁵ *Ročenka Českého rozhlasu 1996: Vývoj ekonomiky Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 1997.

⁵⁶ *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

Nejzásadnější diskuze na toto téma probíhaly během roku 1995, kdy někteří poslanci volali po úplném zrušení reklam v Českém rozhlasu, jiní snižovali sazbu vysílaných reklam na půl procenta. Před schválením úpravy zákona si zákonodárci nechali vypracovat studii, kde bylo uvedeno, jaký dopad by mělo zrušení, či částečné zrušení vysílání reklam, na fungování Českého rozhlasu. Nový zákon tedy upravuje vysílání reklam ve veřejnoprávním médiu na 0, 2 procenta vysílacího času reklam na každém z pěti okruhů Českého rozhlasu, při zachování možnosti sčítání reklamních časů (zákon č. 301/1995 Sb.).

O dalším snížení reklamy ve vysílání rozhlasu, se začalo hovořit v r. 1997. Asociace soukromých rozhlasových vysílatelů neměla pocit, že by došlo k nějakému efektu, při sledování zvyšování zisků rozhlasových vysílatelů. Rozhlas sice snížil počty reklam, tak jak mu bylo nařízeno zákonem, nicméně zisky mu stoupaly díky využití neomezeného prostoru pro sponzoring. Asociace tedy volala po odstranění veškerých komerčních aktivit, v souvislosti s navýšením rozhlasových poplatků. Jak již bylo uváděno, v platnost tedy přišel zákon č. 135/1997 Sb., jenž upravil podíl reklam ve vysílacím čase Českého rozhlasu a výši koncesionářských poplatků.⁵⁷

⁵⁷ *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

6 SOUKROMÍ ROZHLASOVÍ VYSILATELÉ

Soukromí vysilatelé dostali možnost zahájit svá vysílání v síti velmi krátkých vln. Vysílání v této síti se specifikuje kmitočty o frekvencích 30 – 30 MHz. Na těchto vlnách se vysílá frekvenčně rozhlasové vysílání a některé televizní kanály.⁵⁸

Vzniklo tak privátní celoplošné vysílání v České republice. Vysílání umožnil zákon č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, který přidělil dvě sítě vysílačů českému rozhlasu a dvě zbývající sítě vysílačů držitelům licencí.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání měla jasnou představu, koho by na rozhlasovém trhu chtěla. Měli to být konkurenti stanice Českého rozhlasu Radiožurnál a stanice Praha, tedy zpravodajsko-publicistický a hudební žánr. Po zhruba měsíčním jednání se Rada rozhodla udělit licenci. „*První licenci získali předkladatelé projektu zpravodajsko-publicistického Rádía Alfa – společnost Kaskol. Druhou licenci na provozování celoplošného rozhlasového vysílání v pásmu VKV II obdržela za svůj projekt rodinného rádía Frekvence 1 akciová společnost R. G. Evropa 1.*“⁵⁹

6.1 Rádio Alfa

První soukromou celoplošnou stanicí, která vstupovala do éteru, bylo Rádio Alfa. Signál pokrýval přes 80 % území České republiky. Šéfredaktor stanice, Josef Havel, se nechaly slyšet, že rádio bude svou programovou skladbou konkurovat Českému rozhlasu Praha a Radiožurnálu. Odvážné plány a tvrzení ale Rádiu Alfa nevyšly a po roce zjišťuje, že podobná struktura zpravodajství jako u Radiožurnálu, těžkost některých programů a špatná propagace zkrátka není to, co posluchači od soukromého vysílatele očekávají a co by je tak mělo přemluvit k přeladění právě

58 PECHAČ, Pavel a Stanislav ZVÁNOVEC. *Základy šíření vln pro plánování pozemních rádiových spojů*. 1. vyd. Praha: BEN - technická literatura, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7300-223-7, str. 47

59 Svět rozhlasu 03, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

na tuto stanici. Alfa taktéž začíná ztrácet finance na své vysílání, především díky přehnanému financování neúspěšného zpravodajského vysílání a také kvůli vydaným financím za rozhlasové vysílače. V roce 1994 se Rádio Alfa spojilo se svým novým investorem, společností CME, která poskytuje vysílání TV Nova. Díky tomuto se podařilo Alfě získat peníze na další vysílání a změnu v programech.

Rokem 1995 získala Alfa nový název, díky propojení s TV a to Rádio Nová Alfa. Televize Nova brala rádio jako svou „sestru“. V reklamách na Nově tak bylo Rádio Alfa často propagováno. Dokonce i televizní moderátoři se projevili v rádiu a promlouvali tak k posluchačům. Toto spojení se ale nelíbilo konkurenci ani Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. Nařčení se klaněla ke tvrzení o narušení hospodářské soutěže. Rada několikrát kvůli tomuto rozhodnutí jednala a nakonec se rozhodla udělit Radiu Nová Alfa milionovou pokutu. Rádio bylo pokutováno především za nedodržování licenčních podmínek, konkrétněji za nedodržení domluveného poměru hudba – mluvené slovo.

Společnost Kaskol protestovala soudním sporem, který předložila, stejně tak se změnou názvu stanice a programové struktury. V roce 1996 byly obě tyto žádosti zamítnuty. Společnost Kaskol tedy musela uhradit pokutu a vrátit název rádia k původnímu, tedy Rádio Alfa. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se ale rozhodla o podání správního řízení, proti společnosti a to z důvodů neustálého porušování programových podmínek. Společnost Kaskol ale Radě podala novou žádost o změnu struktury, že jí Rada na podzim roku 1997 přijala a pozastavila tak všechna další řízení.

Rádiu Alfa i Frekvenci 1 končila licence na vysílání v únoru 1999. Rada vyhlásila řízení na tyto dvě sítě vysílačů. Společnost Kaskol ale neuspěla a vysílací práva tak získala společnost Londa – Rádio Impuls.⁶⁰

6.2 Frekvence 1

⁶⁰ *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

Druhou stanicí byla Frekvence 1. Ta zahájila své vysílání 18. října 1993 v pět hodin ráno. Signál šířilo šest vysílačů a signál tak pokrýval 66 procent České republiky. Program Frekvence 1 se měl sestávat ze tří složek. Tou první bylo zajistit „rodinné rádio“, stejně tak jako Český rozhlas Praha. Vysílání mělo oslovit všechny věkové skupiny.

Druhým pilířem byl interaktivní kontakt s posluchačem. Rádio chtělo, aby se z většiny vysílacího času posluchač dovolal do vysílání a sdělit tak své připomínky, dojmy, zkušenosti. Posledním cílem stanice bylo poskytnout více zábavy posluchačům. Po prvním roce svého fungování se Frekvence 1 vyhoupla, na rozdíl od Rádia Alfa, na první místo v žebříčku nejposlouchanějších soukromých rádií. Rokem 1995 se začalo Frekvenci 1 opravdu dařit a držela se pouze jedno procento za Radiožurnálem, v žebříčku celkové poslechnovosti všech rádií v České republice.

„Její formát byl úmyslně koncipován jako kombinace bloků a hudebního proudu. Zatímco bloky byly vytvářeny tematizovaným mluveným slovem, hudba byla koncipována jako hudební proud typický pro hudební stanice. Povedlo se tím zachovat dynamiku hudebních rádií, ale zároveň se stanice blížila obecné zkušenosti střední generace, která prožila většinu života při poslechu výrazně upovídáného státního rozhlasu. V tomto konceptu „televize bez obrazu“, jak jsme tomu tehdy říkali, byla tedy obsažena jak zdánlivá modernost, tak znovu se navracející, konzervativní vkus střední a starší generace. Rada chápala projekt Frekvence 1 jako přímou konkurenci formátu Prahy, která byla tehdy úspěšnějším formátem než veřejnoprávní zpravodajské stanice. Frekvence 1 to naplnila a tato filozofie zdánlivě moderny dokázala stáhnout na stranu Frekvence 1 větší část mladších posluchačů Prahy a vytlačila její hlavní cílovou skupinu vysoko nad padesát let.“⁶¹

Při rozhodování Rady pro rozhlasové a televizní vysílání o prodloužení licence rádio Frekvence 1 obstálo. Licence mu tedy byla prodloužena, prozatím do roku 2005.

⁶¹ Svět Rozhlasu 04, VLČEK, Josef. *Formát rozhlasových stanic v České republice*. Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2004

6.3 Rádio Echo

Za zmínku jistě stojí i vysílání soukromého Rádía Echo, které, na rozdíl od Alfy a Frekvence 1, vysílalo v pásmu středně dlouhých vln. Vysílání na těchto vlnách značí kmitočtem 0,3 – 3 MHz a používají se k rozhlasovému vysílání, radionavigaci a také ke spojení na krátké a střední vzdálenosti.⁶² Své vysílání mohlo zahájit jen díky tomu, že se Český rozhlas potýkal s problémy, díky rozhlasovým poplatkům a tak se vedení rozhodlo opustit druhou síť vysílání. Proto byla síť nabídnuta soukromým vysílatelům.

Radu pro rozhlasové a televizní vysílání nejvíce zaujala koncepce Rádía Echo, ačkoliv uchazečů bylo více. Stanice si brala za cíl oslovit spíše střední a starší posluchače. Zpravodajství mělo probíhat ve spolupráci s ČTK. Mluvené slovo mělo být zastoupeno stejně, jako hudební složka, tedy jedna ku jedné. Rádio Echo získalo licenci v dubnu roku 1994. Rozhodnutí ale nemělo velké pochopení a začaly se proti němu ihned podnikat kroky. Stálá parlamentní komise pro sdělovací prostředky navrhla Radě, aby toto udělení zrušila a ponechala druhou středovlnnou síť Českému rozhlasu. Ten ale Radě nemohl, díky chybějícím materiálům z ministerstva financí, předložit důkazy o zvládnutí vysílání na těchto vlnách. Rada doporučení parlamentní komise odmítla a rozhodla se licenci udělit. V červenci 1994 tak začalo rádio Echo vysílat. Po roce se ale setkalo s vážnými finančními problémy a opět v červenci, tentokrát roku 1995 bylo nuceno ukončit svou činnost. V listopadu téhož roku se Rada pro rozhlasové a televizní vysílání definitivně rozhodla odebrat vysílací licenci. Druhá středovlnná síť tedy byla zpátky přidělena Českému rozhlasu. Vše pak bylo stvrzeno zákonem č. 301/1995 Sb.⁶³

ZÁVĚR

⁶² PECHAČ, Pavel a Stanislav ZVÁNOVEC. *Základy šíření vln pro plánování pozemních rádiových spojů*. 1. vyd. Praha: BEN - technická literatura, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7300-223-7, str. 47

⁶³ *Svět rozhlasu 03*, MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*, Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003.

Český rozhlas je v naší republice nejstarší rozhlasové médium. Snad každý za éry jeho fungování alespoň jedno, nebo část vysílání, slyšel. Bakalářská práce měla za úkol přiblížit čtenáři téma Český rozhlas, jeho smysl, opodstatnění ve společnosti a vliv na kulturní rozvoj osobnosti jeho posluchače.

V prvních kapitolách se popisuje, jaké byly počátky rozhlasového vysílání a to nejenom u nás. Neméně podstatnou znalostí jsou informace o tom, jak se vlastně dělí hudební a smíšené formáty a také co a kdo je Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. První kapitola ještě popisuje pojem veřejnoprávního vysílání.

Druhá kapitola je věnována všeobecným znalostem o Českém rozhlasu. Čtenář tak dostává informace, jak v současné době rozhlas funguje, jaká je struktura stanic, jaké další instituce na rozhlas úzce navazují a dozví se také, že rozhlas neznamena jen vysílání hudby a zpravodajství. I rozvíjení dalších aktivit jako je Symfonický orchestr Českého rozhlasu, či Dissmanův dětský rozhlasový soubor, dokazují plnění závazku veřejnoprávního média.

V další části se bakalářská práce zaměřuje na bohatou historii rozhlasu. Vcelku podrobně popisuje, jaké byly začátky vysílání. Jak vlastně vypadala programová struktura. V neposlední řadě je čtenáři představován první oficiální hlasatel, který dokázal položit pevné základy programovým strukturám.

Čtvrtá kapitola měla za úkol obsáhnout deset let fungování rozhlasu. Porovnává a hodnotí jednotlivé celoplošné stanice. Uvádí skutečnosti, které se staly u nás i ve světě a jejich dopady na vysílání a funkci rozhlasu. Kapitola dokazuje, že bohaté zkušenosti se opravdu vyplácí. Schopnost pohotových reakcí, přizpůsobivosti a nápaditosti programu oceňovali posluchači věrností, která se odrážela na letitých vedeních poslechovosti rozhlasu, především stanice Radiožurnál.

Předposlední kapitola je věnována situaci okolo změny legislativy. Vedení Českého rozhlasu se velmi výrazně podílelo na úpravě zákona, který stanovoval výši poplatků a také povinnosti jí platit. Dosud takový zákon v podstatě neexistoval a díky tomu začínal rozhlas upadat do finanční krize. Tato kapitola tak čtenáři pomůže v orientaci průběhu celé problematiky. S tímto tématem pak souvisí druhá část kapitoly, která vysvětluje omezení vysílání reklam v Českém rozhlase. Před schválení novely zákony v roce 1994 v podstatě nebyla žádná omezení, pro vysílání reklam ve veřejnoprávním médiu.

Šestá kapitola poskytuje informace o nástupu soukromých rozhlasových vysílatelů na rozhlasový trh. Představuje tak tři rozhlasové stanice, které se stávaly konkurenty Českému rozhlasu.

Cílem práce bylo poskytnout čtenáři možnost, seznámit se s průřezem Českého rozhlasu. Pomoci pochopit problematiku deseti let jeho fungování a vytváření zákonů. Některé z nich fungují dodnes. Bakalářská práce tak nabízí ucelený a věcný pohled na Český rozhlas, jako na veřejnoprávní médium a nejen to.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- BĚHAL, Rostislav. *Kdo je kdo v sedmdesátileté historii Českého rozhlasu*. Praha: ČESKÝ ROZHLAS a JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9
- Filmová, rozhlasová a televizní tvorba pro II. a III. ročník SPŠF. Státní pedagogické nakladatelství Praha 1983
- HANKUSOVÁ, Veronika. *Vývoj výzkumu rozhlasových posluchačů: v Československu a v České republice*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, 152 s. ISBN 80-246-1092-2
- JEŠUTOVÁ, Eva. *99 významných uměleckých osobností rozhlasu: čeští tvůrci slovesných pořadů*. Vyd. 1. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2008, 198 s., ISBN 978-80-254-1703-4
- KÖPPLOVÁ, Barbara a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7
- PACOVSKÝ, Jaroslav. *Na vlnách rozhlasu: (1923-1993)*. Vyd. 1. Praha?: Český rozhlas, 158 s.
- PECHAČ, Pavel a Stanislav ZVÁNOVEC. *Základy šíření vln pro plánování pozemních rádiových spojů*. 1. vyd. Praha: BEN - technická literatura, 2007, 199 s. ISBN 978-80-7300-223-7
- Ročenka Českého rozhlasu 1994*. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1995
- Ročenka Českého rozhlasu 1995*. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1996

Ročenka Českého rozhlasu 1996. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1997
Ročenka Českého rozhlasu 1997. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 1998
Ročenka Českého rozhlasu 1999. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2000
Ročenka Českého rozhlasu 2000. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2001
Ročenka Českého rozhlasu 2001. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2002
Ročenka Českého rozhlasu 2003. Praha: Úsek vnitřní a vnější komunikace ČRo, 2004
Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, [1996]. 288 s. ISBN 80-238-0493-6
Z dějin rozhlasu, televize a filmu. Praha: Národní technické muzeum, 2005-. Rozpravy
Národního technického muzea, ISBN 978-80-7037-192-3

Seznam použitých internetových zdrojů

Český rozhlas - Vltava. *O stanici/Vltava* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/vltava/ostanici/> (1989 – 1999), Praha: Úsek komunikace Českého rozhlasu, 2003

Brněnský orchestr lidových nástrojů Českého rozhlasu. [online]. [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/broln/orchestr>

Český rozhlas - D-Dur. *O stanici/D-Dur* [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/d-dur/ostanici>

Český rozhlas - Plus. *O stanici/Plus* [online]. [cit. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

Český rozhlas - Rádio Junior. *O stanici/Rádio Junior* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.radiojunior.cz/o-stanici-radio-junior>

Český rozhlas - Radio Wave. *O stanici* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/ostanici/_zprava/781919

Český rozhlas [online]. [cit. 2013-11-22]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/_zprava/cro-1-radiozurnal--784156

Český rozhlas Dvojka. *Dvojka* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/dvojka/ostanici/>

Digitální média. *Úplné znění zákona o Českém rozhlase* [online]. [cit. 2014-01-22]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/_zprava/158850
<http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/rada-pro-rozhlasove-a-televizni-vysilani-515/>

Ministerstvo kultury. *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2013-11-15]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/rozhlasove-a-televizni-vysilani/verejnopravni-vysilani-81273/>

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=357>

Radio Praha. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/static/historie-radia-praha>

Rozhlasový swingový orchestr Václava Hlaváče. *RSO/O orchestru* [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/cb/orchestr>
SOČR. *O SOČRu/O orchestru* [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z:
http://www.rozhlas.cz/socr/orchestr/_zprava/o-socru--897966

Záznam z prvního vysílání Radiojournalu, převzato ze zvukové stopy, *Český rozhlas* [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z:
http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Hedvika Sochůrková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: Český rozhlas v letech 1993 - 2003

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh:

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů české literatury a pramenů: 18

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 13

Vedoucí práce: Mgr. Vlastimil Ježek